

ABONAMENTUL
 În an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— "
 Pe 3 luni . . . 7.— "
 Pe o lună . . . 2.40 "
 Pentru România și
 străinătate:
 În an an . . . 40.— franci
 Telefon
 Adresa: oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACȚIA
 și
 ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrise nu se in-
 napolază.

ROMÂNUL

"Guturaiul" românesc...

Arad, 30 Mai.

În ședințele delegațiunii austriace delegatului contele Lützow a povestit o interesantă convorbire avută cu „un cunoscut bărbat de stat român”. Fostul diplomat îl rugă pe acesta să-i spună, în mod confidențial, care-i atitudinea publică în România față cu Austro-Ungaria. Bărbatul de stat român răspunde cu o metaforă. Mișcarea națională din România, zise el, e ca un... guturai violent care trece repede și care, cu tratamentul curent, trece repede fără a lăsa nici o urmă în organism.

Foarte spiritual, nu avem ce spune. Și mai ales foarte elegant și literar... Orice cuvânt de spirit însă dacă e să rămână, trebuie să exprime, în forma scilicet a umorului, adevărul. Comparația bărbatului de stat român exprimă oare adevărul?

Pentru a răspunde la această chestiune este însă necesar mai întâi să cercetăm altă problemă, aceea dacă România este un stat balcanic sau nu. Este drept că, până bine de curând, oamenii de stat români protestau cu toată energia contra unei încecări de a înlocui regatul român în Balcan. Când acum trei ani contele Aehrenthal, într'un expozitiv, omisese numele României, din înșirarea statelor balcanice, fu o bucurie generală în Tara românească. Era o mare victorie câștigată. Bucureștenii se uitau cu un amestec de trufie și milă la Bulgarii, Sârbii și Grecii care rămăseseră înapoia lor, acolo de unde leșiseră definitiv: în Balcani.

Azi, ce recădere regretabilă, România nu mai răvnește la această distincțiune. Evenimentele din 1913 au amestecat-o, fără voie, în Balcani. Ea a fost târîită ca o verigă din lanțul care-și închipuie că e liberă atâta timp cât lanțul e pasiv, dar care e roaba lui, îndată ce el e pus în mișcare.

Ce are însă asta a face? Sufletește. Balcanul începe încă tot pe malul drept al Dunării și România rămâne dincoace de el. Ea e o țară cu moravuri politice totuși occidentale. În politica externă mai ales ea s'a silit să semene Europei (afară doar de anul „teribil” 1913), a fost totdeauna: cuminte și chibzuită, matură și gravă. De când în afacerea atât de faimoasă a lui József Károlyi.

Să decorezi pe cel ce te insultă, și te loveste e un gest de cel mai înalt spirit de abnegație și stăpânire de sine. Pentru nimic în lume un stat balcanic de pildă nu ar fi fost capabil de atâta „maturitate” politică. Sau să dăm declarația cutărui bărbat de stat român că pentru el, Românii din Macedonia sunt „lemba”. Nu-i așa, ar fi fost o absurditate să așteptăm dela un bulgăroi cu ceafa groasă, și dela un grecotei ușurel și fanfaron o declarațiune politică atât de... cuminte și chibzuită, cu privire la conaționalii săi din Macedonia. Ori cum, România avea privilegiul

de a deține singură atâta capital de seriozitate și maturitate politică.

Anul 1913, cum am spus, a adus o regretabilă schimbare, amestecând România în societatea compromițătoare a Balcanului. Mărturisim că, o clipă, am avut teama că nici bărbații ei de stat nu vor rezista curentului general de balcanizare. Unul din ei vorbise doar acum un an de „necesitatea trezirii sentimentului național”. Curat ca în Balcanul șovinist. Anecdota contelui Lützow ne arată că, din fericire, mai sunt în regat oameni cari țin să rămâie în Europa. E prea firesc ca un astfel de om să califice curentul de șovinism național, de agitații împotriva străinilor ca un „guturai”, violent dar trecător.

Criza de balcanism și-a atins într'adevăr culmea în regat. Lumea se agită la orice veste de peste munți. Liga, veșnica pricinuitoare de buclucuri, atâta spiritul de intoleranță națională cu vorbe mari și umflăte. Acum și Academia, o corporație atât de serioasă și matură aiurea, s'a balcanizat de-a binelea. Inchipuiți-vă, ea se dedă la vulgare atitudini de protestare naționalistă împotriva unui „trădător” ca Mangra. Dacă omul acesta ar fi săvârșit chiar o trădare, cum prefînd ardelenii, ce are a face asta cu cultura și știința românească? Și pe urmă studenții... uf! E grozav cu imberbii ăștia. Nu, suntem în plin Balcan, și mâne-poimâne te pomenești cu asasinate și bande antiungurești sau anti-grecești, ca în fundul Macedoniei!

Și noi suntem de aceeaș părere. România, în timpul din urmă, mai ales dela mobilizarea din anul trecut, a dat semne evidente de balcanizare. Conștiința națională a avut manifestări de o putere și intensitate cum nu se mai pomeneau decât în Balcan. Ce frumoasă fusese epoca în care dorința europeanizării introdusese un spirit cosmopolit și anti-național. Une-ori, ce-i drept, se pomeneau și pe atunci violente explozii de naționalism, în legătură cu chestiunea Românilor din Ardeal, dar ele treceau repede, ca un guturai bine tratat fără a lăsa urme. Țara își dădea repede seama de primejdia balcanizării ce o amenința și revenea la sentimente mai civilizate.

Dar, guturaiul de acum contractat fără de veste și cu atâta violență, să treacă iarăș repede și mai ales fără urme? Noi credem că nu — și o spunem cu bucurie. Aici probabil nu ne vom uni cu autorul acelei comparații. Pentru el valul de naționalism care străbate țara e tot așa de puțin serios, tot așa de zgometos, gol și trecător ca și cele din trecut. Puțină răbdare zice el și veți vedea că trece și ăsta.

Nu, zicem noi, el poate nu va crește în întindere, dar se va adânci în sufletul neamului acolo de unde nimic nu-l va mai putea dezrădăcina și de unde va trimite odată flori frumoase și roade din cari vom gusta cu toții. Mișcarea de acum nu e un „guturai” trecător, ci o „boală” gravă, sau, fără ironie, un proces de însănătoșire care va transforma organismul, renăscându-l.

Nu-i așa că este lucru îndrăzneț să pretin-

dem că cunoaștem mai bine țara decât oamenii cei politici? Este drept că nu avem contact permanent cu România. Din timp în timp, câte o călătorie, lungă sau scurtă, ne pune în curent cu aceea ce se petrece acolo în acele pături sufletești, despre cari lectura nici unei gazete nu te poate informa. Dar poate tocmai asemenea călătorii intermitente sunt mai potrivite pentru a constata progresele. Ele sunt ca întâlnirile rare cu un copil: observi mai bine ca cei dimprejur creșterea lui repede.

De aceea tocmai „guturaiul” ne pare un cuvânt de spirit care nu exprimă adevărul. Curentul naționalist de acum nu are a face cu vechile avânturi zgomotoase. Ideia națională abia acum s'a născut în România, după ce ea întâi l'a dat mai mulți avortoni. Și nu e adevărat că anul 1913 i-a dat naștere. Noi cel puțin o datăm cu mult înapoi, prin anii 1902—3, dela Sămănătorul încoace. Mișcarea a cuprins întâi un cerc îngust de intelectuali, dar azi ea tinde a se coborî tot mai jos în adâncul poporului. Până și fărâșimea a început să se inspire în judecata ei, de nevoia unui ideal național, care este undeva dincolo de graniță.

E un spirit nou și cu totul altul ca în trecut care a dat naștere acestui avânt. Mai de mult el era un sentiment cald, sincer, expansiv, dar un sentiment trecător, ca toate sentimentele. Astăzi el răsare dintr'o conștiință și, orice s'ar spune, ea nu e opera unei întâmplări, ci a unui om și el se cheamă Nicolae Iorga. Iacă un lucru pe care luminații bărbați de stat ai României nu l'au observat, fie pentru că, fie că deși au trăit acolo, în zilnic contact cu țara lor.

Noi însă cei de aci l'am aflat, l'am simțit printr'o curioasă telepatie încă dela început. Cu sufletul plin de teamă și bucurie, noi am urmărit ivirea curentului, l'am pândit soartea cuprinși de emoțiune, și vedem azi cum, încet, el începe să triumfe. Soartea noastră și a neamului e legată de el, de acest... „guturai” cum a binevoit a-l numi spiritualul convorbitor al contelui Lützow. Prin el numai, România, după o epocă de neserioasă „seriozitate” europeană, de fanfaronadă cu „maturitatea” politică occidentală, se întoarce, ca după o rătăcire, acolo unde îi este locul: în Balcan. Nu în Balcanul corupțiunii, al bacșifului și al politicianismului (în care s'a aflat totdeauna, cu toate tăgădele), ci în Balcanul conștiinții naționale, al dragostei de neam și al idealului național care plutește deasupra tuturor mizeriilor și luptelor de partid, care, cu tot politicianismul, înobilează viața unui popor și înalță și face din organismul cel mai șubred o forță fanatică și irezistibilă.

Organizarea comitetului național slovacesc.

Budapesta. — „Keleti Értésítő” anunță cu datul de ieri: Conducătorii partidului național slovacesc, radicali, clericali și socialiști s'au întrunit ieri în Budapesta în număr de vreo 30, din toate ținuturile Ungariei de nord, la o con-

ferință comună, în care după o discuție mai lungă s'a constatat necesitatea organizării unui „comitet național slovacesc” în scopul conlucrării solidară în toate chestiile de limbă, politice și economice.

Comitetul va fi compus din 8 membri și un președinte permanent. Conferința și-a exprimat speranța că și Slovacia socialiști vor lua parte în acțiunea de cooperare și în schimb li s'a asigurat acestora reprezentarea corăspunzătoare în comitet.

Conferința s'a ocupat apoi cu adunarea generală a clubului central al partidului național slovacesc. Clubul a convocat în anul trecut adunarea generală în Turoczszenmárton, dar intervenind poliția, ea nu s'a putut ține. Vicepreședintele partidului național slovacesc, Matei Dula a adus la cunoștință conferinței că, luând în considerare evenimentele din anul trecut, în chestia adunării generale pentru anul corent a anunțat în scris prefecturii comitatului Turocz, resp. preturii din Turoczszenmárton, că clubul național slovacesc a convocat adunarea generală în Turoczszenmárton pe 8 Iunie, și în caz dacă autoritățile vor opri și în anul acesta ținerea adunării generale, aceasta va fi convocată la Viena.

Slovacii din Budapesta au dat în onoarea conducătorilor lor și a membrilor cehi ai delegațiunii austriace un banchet, la care au luat parte delegații cehi Kramarz, Szedlak, Udrzal și Vanek. La banchet Milan Hodza a bineventat pe oaspeții cehi, în numele cărora a răspuns Kramarz, ridicând paharul pentru unitatea ceho-slovacă. Avocatul din Balassagyarmat, Brasovski, i-a rugat pe delegații cehi, ca să-și ridice cuvântul în delegațiunii în interesul Slovacilor. Kramarz, răspunzând a declarat, că bărbații politici cehi vor lucra totdeauna pentru ca Slovacilor să li se asigure o situație după cum li se cuvin.

Miscarea studențimei italiene și române din Viena.

Viena. — Studențimea italiană se pregătește să aranjeze demonstrații în favorul universității italiene. Studențimea română din Viena va da în acest scop tot sprijinul studențimei italiene, pentruca să se esopereze apoi și pentru cele 4 milioane de Români din Ungaria o universitate.

Camera ungară.

Camera ungară.

Budapesta. — Camera ungară a fost convocată pe 5 Iunie. În ședința aceasta ministrul de interne Sándor Iános va depune pe biroul camerei proiectul despre reforma administrativă.

Vizita regelui Carol la Constantinopol.

Constantinopol. — Corespondentul ziarului „Sabah” care îl însoțise pe ministrul Talaat Bey în călătoria lui la București, telegrafiază ziarului său, că o vizită apropiată a regelui Carol la Constantinopol e foarte probabilă.

Contele Czernin decorat.

București. — Regele Carol al României l'a decorat pe ambasadorul austro-ungar la București contele Ottokar Czernin cu „Crucea mare a României”.

Guvernul român proiectează construirea unui tunel sub Dunăre.

București. — Revista engleză „The Engineer” e informată că guvernul român proiectează construirea unui tunel sub Dunăre, pentru a lega noile teritorii cu țara mamă.

Guvernul care la început voise să construiască un pod peste Dunăre, ar fi renunțat — anunță citata revistă — la acest proiect în urma precauțiilor militare pe cari le-a crezut necesare.

Misiunea lui Talaat Bey la București.

București. — În cercurile diplomatice de aici circulă șovrul că Talaat Bey ar fi venit la București cu misiunea de a obține neutralitatea României în cazul unui conflict armat cu Grecia.

Revizuirea legilor școlare.

Budapesta. — „Budapesti Tudositó” anunță că guvernul ungar va supune revizuirii legile privitoare la învățământul popular. În scopul acesta a și fost delegată o comisie care va elabora un proiect privitor la reforma acestor legi.

Situația în Albania.

Roma. — Agenția Stefani anunță că Turgban Pașa s'a adresat ministrului de externe italian Di San Giuliano, rugându-l ca din trupele internaționale dela Scutari să fie trimiși la Durazzo 500 soldați pentru siguranța orașului. Di San Giuliano a răspuns la rugarea primului ministru albanez că se va adresa în scopul acesta din nou puterilor europene cerându-le aprobarea.

Roma. — Se vestește că domnitorul albanez prințul de Wied va vizita în curând capitalele statelor europene. Se afirmă, că imediat după plecarea prințului de Wied, Essad Pașa se va reîntoarce în Albania.

După știrile mai noi ofițeri olandezi vor fi rechemati din Albania.

Roma. — După știrile sosite din Durazzo stările de acolo sunt anarhice. Tratatul de răsculații s'au terminat fără rezultat. Situația e foarte serioasă. Din Brindisi au plecat nou vase italiene spre Durazzo.

Durazzo. — Răsculații au început asediarea orașului. Din Brindisi au sosit noi vase de război.

Viena. — Proiectul guvernului albanez privitor la trimiterea unui detașament internațional de 500 soldați din Scutari la Durazzo, a sosit azi în ministerul de externe austro-ungar și va da aprobarea pentru aceasta.

Valona. — Azi a sosit aci flota austro-ungară, care se reîntoarce din Malta, unde a reînnoit vizita flotei engleze.

Alte două procese în legătură cu afacerea Caillaux.

Paris. — În legătură cu procesul Caillaux, încă înainte de a ajunge la dezbateri acest proces, s'au ivit încă două procese senzaționale. Procurorul a pornit cercetare împotriva zărelor „Le Figaro” și „Le Journal”, cari au publicat actul de acuză al procurorului împotriva dnei Caillaux, ceea ce în baza legilor franceze e delict. Cercetarea s'a pornit împotriva celor două mari ziare franceze în direcția ca să se afle de unde au primit ele și pe ce cale actul de acuză, nedat până acum oficial în publicitate.

Acuze grave împotriva lui Kokowzew.

Petersburg. — Ziarul „Herold” ridică acuzații foarte grave împotriva fostului prim ministru Kokowzew despre care scrie că a dat pentru bani în calitate de prim-ministru informații bancherilor de bursă. Ziarul declară că își bazează acuzațiile pe dovezi sigure.

Porturi de război pe Dunăre și Sava.

Semlin. — „Riechky Noviny” scrie că în curând se vor începe lucrările pentru un port de război pe Dunăre la Kamenitz. De asemenea va fi transformat în port de război și portul dela Brod de pe râul Sava, unde vor staționa monitoarele „Maros” și „Lajtha”.

Catastrofa vaporului „Empress of Ireland”.

Montreal. — Sfârșimăturile vaporului „Empress of Ireland” vor trebui aruncate cu dinărită în aer deoarece împiedecă circulația celorlalte vapoare.

S'a pornit cercetare în chestia catastrofei. Se afirmă că nenorocirea a fost cauzată din neglijența căpitanului vaporului de cărbuni, Andersen.

Ceața.

(Poveste pentru copii mici și mari după C. Ewald.)

Soarele sfîșia. Broaștele și-au poftit noapte bună, și orăcăitul lor părea, atât de lung încât credea că nu vor mai înceta niciodată; Albinel s'au reîntors pe la coșnițe; și copiii plîngeau somnoroși lângă vetre. Florile au plecat capul și au închis frunzele, paserile au ascuns ciocurile sub aripi, și cerbii s'au culcat în iarba înaltă și moale din luncă.

Din clopotniță se revărsa glasul clopotului și când a încetat, bătrânul crâșnic a plecat către casă. S'a oprit când la o poartă când la cealaltă poartă și vorbea cu oamenii ce-i întâlnea în cale; iar ajuns acasă a zis oamenilor noapte bună și a zăvorât poarta.

Peste toate domnea o liniște adâncă și noaptea a învăluit întreg satul. Ferestile casei parohiale erau încă luminate, dar în casele sătenilor s'au stîns luminările; ei trebuie să se culce de vreme, ca să se scoale de vreme în toila muncii de vară.

Stelele mijeau ținute pe bolta cerească și luna s'a cățarat tot mai sus spre creștetul cerului. În sat lătra un câine; probabil în vis, căci nu avea nici un motiv să latre.

„Cine-i aici?” a întrebat ceața.

Nu a răspuns nime, căci nu era în apropiere nici o ființă vie. Ceața s'a apropiat tot mai mult cu îmbrăcăminte albă și ușoară. Juca deasupra luncii izbînd cu picioarele în pământ și avîntându-se iarăși în aer închinându-se când în

dreapta, când în stînga. Și cum sburda printre ierburile luncii a găsit o viorea și a început să joace în jurul ei. A trecut apoi peste lac în pădure și a împleticit brațele în jurul arborilor.

„Cine ești tu?” a întrebat un fir de nopticoasă numit șiblog, care așezat la marginea pădurii împraștia cu rară dărnicie parfumul său ales.

Ceața nu a răspuns nici un cuvânt și a jucat mai departe.

„Cine ești tu prietene?” a întrebat nopticoasa din nou. „Fiindcă nu-mi răspunzi presupun că ești un întortochiat certat cu codul manierelor elegante.”

„Acum să te cuprind în brațe” a șoptit ceața și s'a așezat în jurul nopticoasei.

„Prietene păzește-ți ghiarele! De când m'ai atins tu îmi pare că am căzut în o baltă, nu trebuie să te înfurii dacă te întreb cine ești.”

Ceața s'a înălțat o clipă.

„Cine sunt eu?” a zis ea. „Nu mă vei înțelege nici dacă îți voi spune.”

„Încearcă!” a grăit nopticoasa.

„Eu sunt roua florilor, norii cerului și ceața luncilor” a zis ceața.

„Ce ești?” a întrebat din nou nopticoasa. „Nu mi-ai spune-o încă odată? Roua o cunosc, căci se așează în fiecare revărsat pe frunzele mele, și îmi pare că nu prea seamănă cu tine.”

„Și vezi eu sunt roua”, a zis ceața cu tristețe. „Nu mă cunoaște nimeni. Eu trebuie să-mi petrec viața în câteva forme deosebite. Câteodată sunt roua, altădată ploaia, și iarăși altădată trec ca

izvor rece și clar cîntînd murmure prin pădure. Iar când seara mă ridic și joc deasupra luncii oamenii zic: mama pădurii fierbe zamă.”

„Știi că e interesant!” grăi nopticoasa. „Mi-ai povesti mai departe? Noaptea e lung și drept să-ți spun mă cam plictisesc.”

„E tristă povestea mea” a întregit ceața și spuse până acum. „Dar îți povestesc bucuros.”

Zicînd acestea a voit să șadă, dar nopticoasa și-a ferit cu groază frunzele:

„Fi bună și nu te prea apropia cel puțin de prezinți în toată regula. Eu în viața mea și acum nu am fost intimă cu cei necunoscuți.”

Ceața și-a lăsat o aripă pe pământ și a început să povestească:

„M'am născut în afunzime sub pământ, mai fund decît pot străbate rădăcinile tale. De atunci ne-am ridicat la suprafață împreună cu surorile mele — căci trebuie să știi noi suntem o familie măricică — ca isoare mici curate ca cristal.”

Până când să ne ridicăm am scurmat, ascunzându-ne prin pământ. După o muncă grea am putut să ne răsfrîm în lumina soarelui. Nici nu-mi închipui cât e de bine să te joci curgînd prin pădure. Săream peste pietrii și ne împingeam la bindu-ne de țărături. Pescuții înnotau voioși în arborii își ogîndau în noi podoaba coroanelor.

Cînd cădea vre-o frunză între noi, o legănam îmbrățișeam și o duceam cu noi în lume. Cînd mos era pe atunci! Partea aceasta a fost cea mai frumoasă parte a vieții mele.”

„Pot să aud ce s'a întîmplat, ce te-a sîrte faci ceața?” a întrebat nopticoasa împușcînd

De vorbă cu Talaat Bey.

Cetitorii ziarului „Românul” din Arad au fost cei dintâi informați de scopul vizitei înaltului oaspe al guvernului român, care de trei zile este obiectul celei mai sincere simpatii și sărbătorit peste tot locul unde își face apariția. În acest scurt restimp Talaat Bey a putut vizita tot ce are frumos mândra capitală a României. Noi, cari, cunoaștem personal pe cel mai inteligent și energic bărbat de stat al Turciei moderne, inadins am lăsat la urmă ca să convorbim cu Talaat Bey, spre a putea obține cele mai precise declarații asupra impresiilor culese *de visu* și *auditū* de către ministrul de interne al imperiului otoman în București.

Imediat, ce am fost anunțat am și fost primit cu cea mai mare amabilitate.

Când, însă i-am făcut cunoscut scopul vizitei Excelența Sa îmi răspunde cu franchețe sa caracteristică, *față de Aromâni*, că dorește să convorbească cu noi cum ar convorbi cu un *alter ego al său*, asupra tuturor chestiunilor politice dela ordinea zilei.

Ținem să dăm, fie și în rezumat, declarațiile ministrului otoman cu atât mai mult cu cât ele contrastează cu cele răspândite de presa ostilă tinerilor Turci.

Din capul locului trebuie să știe și aceasta am declarat-o tuturor cercurilor înalte, că toate sforțările Turciei tind, ca să ne consolidăm înăuntrul și să inaugurăm o eră de pace mai durabilă în Balcani. Aceasta, însă, nu însemnează, spune Talaat-Bey, că noi ne vom desinteresa în cazul când Grecii și Sârbii vor continua să masacreze pe musulmanii cuprinși în teritoriile anexate.

Nu este de loc exact, că noi am persecuta pe Grecii din Tracia, în jurul cărora, atât patriarhia din Fanar, cât și sferile conducătoare din Grecia, fac un sgomot asurzitor în Europa. Dimpotrivă plecarea Grecilor din Tracia în Macedonia este pusă la cale de oficialitatea grecescă, deoarece după cum știți majoritatea locuitorilor din teritoriile anexate sunt *negreci* și prin stabilirea de colonii aduse din Tracia, guvernul grecesc speră, să dea noilor provincii,

un caracter etnic curat elenic. Acesta este adevărul adevărat.

Dar chestia, care face imposibilă o apropiere turco-greacă nu este chestia Grecilor din Tracia, unde creștinii trăiesc în belșug și regretă regimul blând și liniștit al Turcilor și dovadă că cele ce afirm, spune Talaat-Bey, sunt adevărate, e suficient să vă reamintesc, că în timpul scurt cât Adrianopolul și împrejurimile sale au fost ocupate de Bulgari și Sârbi, populațiunile creștine, în marea lor majoritate grecești, au protestat în Europa, cerând să fie lăsați sub Turci, iar nici de cum să fie încorporați balcanicilor, nici chiar Grecilor. Nu, Tracia nu poate constitui pentru noi un *casus belli* cu Grecia.

Numai chestia insulelor, dacă nu va căpăta o soluție, care să satisfacă demnitatea noastră de stat, așa cum ar cere în sfârșit și interesele statelor, cari văd în Turcia noastră modernă, un factor cu adevărat important pentru consolidarea păcii în orientul european.

În toate convorbirile pe cari le-am avut cu oficialitatea românească și cu toți bărbații marcanți din București am accentuat asupra acestei chestiuni și toți mi-au declarat că dacă este bunăvoință și această chestiune nu poate face parte din domeniul imposibilităților și că străduințele tuturor, dar în special a României este ca ea să capete o soluție pe cât de grabnică pe atât de împăciuitoare pentru ambele state litigante.

În chestia Albaniei, Talaat-Bey, afirmă, că s'a procedat din capul locului rău, încredințând conducerea statului în fașe, în mâinile unor oameni nu numai slabi, dar cari n'ar merita nici cea mai mică încredere sub raportul moralității lor politice. Ministrul turc, face aluzie la Izmail Kemal Bey e tutti quanti, cari se găsesc în solda Austriei. Se înțelege, că niște oameni, a căror existență atârână de un stat străin, nu pot lucra cu succes pentru înjgheburăa unui stat liber și independent.

Acest Izmail Kemal, Dervis Hima etc., sunt cunoscuți în toată pătura politică și consulară austriacă sub denumirea pompoasă „*les grands bathtchi*” ai Austriei.

Părerăa lui Talaat Bey asupra Albaniei, este că cu oameni de nimic, nimic nu se va reuși

în Albania. Acolo trebuiește încredințat guvernul unui om energic, unui om cu o voință de fer și care să inspire încredere Europei, care vrea să creeze acest stat în litoralul adriatic. Dacă deci Europa nu va cădea de acord asupra găsirei acestui om energic, nu-i va pune la dispoziție mijloacele financiare pentru reorganizarea și, mai presus de toate, nu-i va da o armată internațională de 20 sau 30 de mii de soldați, Albania, va forma obiectul competițiilor statelor limitrofe și va sfârși prin a-și da sufletul, înainte de a se fi născut.

Este absolut neexact, că tinerii Turci s'ar fi amestecat în ultimele evenimente din Albania. Este adevărat, că Grecia se agită la sud precum este tot adevărat, că catolicii se agită în favorul Austriacilor. Se mai spune că mahomedanii iar agită în favorul Italianilor. Dar repet, spune Talaat Bey, că noi nu avem nici un deget în Albania și nici nu vrem să ne amestecăm, acolo unde Europa este solemn proclamată făuritoarea statului Skipetar și prin urmare solemn angajată ca să-și consolideze opera.

Este foarte adevărat, că legăturile noastre religioase cu Albania sunt indisolubile și sperăm că, ele fiind reprezentate prin 75% din populația autohtonă a țării, vor rămâne aceleași și în viitor, însă, în prezent stăm în cea mai prudentă expectativă, deoarece, nu dorim, sub nici un cuvânt, ca să ne facem răspunzători cătuși de puțin, de starea anarhică, care domnește în Albania.

Impresiile asupra României sunt cele mai măgulitoare. Acum îmi dau bine seamă, spune Talaat Bey, de ce România nu vrea să se numească stat balcanic și chiar după ce și-a mărit teritoriul în spre Balcani, căci nu are nici o apucătură balcanică. Cu drept cuvânt a fost caracterizată „Belgia orientului”, căci aci totul este occidental. Toate instituțiile de stat, toate instituțiile culturale și științifice, toate instituțiile economice, în sfârșit toate edificii publice și particulare, vorbesc în chipul cel mai elocvent că România merită locul de frunte ce și-l'a creat prin ea însăși în Balcani. Talaat Bey, nu găsește expresiuni în deajuns de puternice spre a putea caracteriza pe regele Carol, care întrunește toate calitățile unui remarcabil bărbat de stat și toate virtuțile unui viteaz ostaș.

„Soarele le cunosc. Când e liniște se poate auzi de aici murmurale lor.”

Ceața s'a ridicat puțin și a întins o horă deasupra câmpului. S'a reîntors apoi și a povestit din nou:

„Ce e mai trist în viață, e faptul că nu ești mulțumit niciodată cu ce ai. Tot alergăm și iarăși alergăm și — cum am pățit și eu — ne pomim niciodată în un lac mare pe al cărui suprafață se riscață nufărul și se joacă de-a prinsele libelulele cele cu aripi drepte. Fața lacului de care-ți amintesc eu era netedă ca o oglindă, dar noi am fost silți să ne târâm prin fundul nomolos și prin întinericul frunzelor umbroase. Nu am mai putut răbda. Mi-era dor de razele soarelui, pe cari le cunoașteam din timpurile bune când alergam în mica păraulul. Câteva raze s'au furisat printre frunze până la mine. Eram vesel de vedere și m'am hotărât să mă ridic la suprafața lacului, la razele soarelui, și am luat un locșor între florile și frunzele nufărului. Dar, vai, soarele era prea luminoasă și părjolea suprafața lacului. Am suferit și am putut și mă tânguiam amar că nu am rămas în fundul lacului”.

„Lucrurile acestea nu-mi fac plăcere” a zis nopticoasa.

„Povesteste-mi de ceață!”

„Îndată!” a zis ceața amenințătoare și a sezut în nou lângă floare așa încât aceasta de frică sta și dea sufletul.

„Auleoo!” se văeta nopticoasa. „Tu ești ceața obraznică dintre toate cunoștințele mele. Ca-

ră-te, și povesteste altora dacă nu te poți astâmpăra.”

„Spre seară, când a sfințit soarele, părea că m'am ușurat de o povară” a zis ceața. „Nu știu ce mi-a fost, dar mă simțeam îndemnată să mă ridic din lac și să sbor. Și mai înainte de a putea să-mi dau seama, pluteam de fapt deasupra apei, deasupra nufărului și libelulelor. O boare m'a condus în altă parte; sburam la o înălțime considerabilă și am întâlnit mai multe sorioare de ale mele, tot așa de curioase și dânsule ca și mine și cari au avut aceiași aventură. Pluteam spre înaltul cerului..... eram nori.... mă înțelegi?”

„Mai știu și eu?” a răspuns nopticoasa. „Pare că sună a lucru de necrezut.”

„Și totuși e adevărat”, a răspuns ceața. „Dar ascultă!... Ne-a luat în primire vântul și ne-a dus o cale lungă prin aer. Deodată nu a mai venit cu noi și ne-a lăsat singure. Am căzut cu ropote la pământ ca ploaie. Florile și-au închis repede potirele lor; și paserile s'au ascuns — afară de rațe și găște, cari erau mai umede și se bucurau mai mult. Sătenii se bucurau și ei căci sămănăturile erau uscate și nu le păsa că-l udăm și pe ei. Alt-cum, te pot asigura am băgat frică în oameni!”...

„Hm! așa dar tu ești câteodată ploaie” a zis nopticoasa. „Dar ști că ai mult lucru.”

„Eu nu am nici o clipă odihnă” a răspuns ceața.

„Încă nu mi-ai spus cum te faci ceață” a grăit nopticoasa. „Numai nu te obraznici din nou... mi-ai promis că-mi vei povesti; și mai bine te ascult

încăodată dela început, decât să mă îmbrățișezi încăodată cu brațele tale umede și răcoroase.

Ceața a mai rămas o clipă pe gânduri și apoi a povestit mai departe:

După ce am căzut la pământ ca ploaie m'am afundat în țărână și mă bucuram că ajung iarăși acasă, la locul originii mele, să fiu iarăși în viață. În pământ cel puțin nu ai grijă și trăiești în liniște. Dar când mă afundam, m'au absorbit rădăcinile unor arbori. Ce era să fac? M'am împăcat cu soarta și cât e ziua de mare mă preumblam prin ramuri și frunze. Eram calul lor de povară. Mă înțelegi?... Toată hrana necesară frunzelor și florilor o transportam eu dela rădăcină și dela frunze iarăși înapoi la rădăcină. Abia către seară am scăpat din gârlarele lor. Când a sfințit soarele au suspinat adânc toate florile și toți arborii, iar eu și sorioarele mele ne-am îndepărtat din suspinul lor ca ceață fumurie și ușoară. Astănoapte jucăm prin câmpuri și prin lunci, și când va răsări soarele vom fi cei mai frumoși și mai clari stropi de rouă și vom înfrumuseța frunzele tale. Tu te vei scutura și noi vom cădea tot mai adânc și mai adânc, până când vom fi în lăsură din care ne tragem, presupunând că vre-o rădăcină răpăreață nu ne va mai ținea calea. Și atunci vom călători din nou spre mare... în aer... și iarăși la pământ...”

„Încetează!” porunci nopticoasa. „Amețesc când te aud.”

Broaștele au început să se miște. Întindeau picioarele și să duceau la baltă să-și ia baia de di-

De ce providența, exclamă ministrul turc, n'a dăruit la timp și nouă Turcilor un monarh, așa de înțelept, așa de brav, așa de abil! Poate, că am fi continuat să trăim în gloria și splendoarea trecutului, călare peste cele trei continente cu mărele lor, unde se desfășură cea mai feerică priveliște muritorului!

Cu un cuvânt Talaat Bey se înapoiază în țară, ducând cu sine impresiile cele mai frumoase din România de sub domnia fericită a regelui Carol și cu simpatiile sincere ale întregului popor românesc.

Înainte de a mă despărți de Talaat Bey, interlocutorul meu a vrut să afle dela mine care e situația actuală a elementului românesc încăput în mâinile Sârbilor, Grecilor, Bulgarilor și Albanezilor.

Răspunsul meu a fost scurt. Noii stăpânitori ai Macedoniei s'au ilustrat, cel puțin până în prezent, prin trei calități și anume: atingerea onoarei, jefuirea averei și necruțarea vieții, a tuturor acelor cari nu vor să renunțe la naționalitatea lor și să se identifice cu aspirațiunile naționale ale năvălitorilor.

Regret din suflet cu atât mai mult cu cât din experiență sunt convins — spune Talaat Bey, că voi Români sunteți cei mai devotați statului căruia sorțiți ați fost să-i fiți cetățeni, și sunteți condamnați să suferiți jugul barbar al creștinilor voștri.

Dar vă asigur, că și noii voștri stăpânitori vor isprăvi prin a recunoaște, că și noi Turcii, că elementul românesc prin calitățile și aptitudinile lor firești este superior tuturor elementelor autoctone din Macedonia și merită prin urmare solicitarea statelor sub cari, o fatalitate istorică i-a condamnat să trăiască.

Ca să termin, adaugă Talaat Bey, vă declar, că noi tinerii turci păstrăm o recunoștință nețărmurită pentru Români noștri, cari au fost cu noi cei mai devotați și corecți. Ei ne-au dat tot concursul la făurirea constituției și noi, în schimb i-am onorat cu toată încrederea noastră, ridicând pe cei mai chemați prin inteligență, pricepere și putere de muncă la cele mai înalte demnități publice. Programul nostru politic, cu privire la Români era foarte lămurit: să-i emancipăm de sub influența religioasă, culturală și națională a Grecilor, dându-le tot concursul — voir meme les voies de force contre la force grecque... — spre a-i aduce la ade-

mineața. Paserile au început să ciripească în pădure, și cerbii sblerau de răsunau pădurile.

Se crepa de ziua și soarele s'a ivit în vârful dealului.

„Ce e asta”? a zis el. „Ce e aici? Nu-ți zărești mâna înaintea ochilor. Vântule, vântule, leneșule ce ești, alungă negura cea uricioasă!”

Și vântul a început să bată și a suflat și a spulberat toată ceața. Soarele a trimis razele sale nopticoase.

„Oameni buni!” a zis nopticoasa îngrozită. „A răsărit soarele. Trebuie să-mi închid floarea. Unde Sfântu' a rățăcit ceața?”

„Sunt aici” a răspuns stropul de rouă atârnat de tulpina ei.

Nopticoasa indignată se scutură ca bătută de vânt.

„Poți spune altora iscoadele tale” a zis ea. „Nu cred nici un cuvânt din ce ai spus. Tot ce mi-ai spus e numai despre apă și e cam apăsător.”

Soarele a zimbit și a zis:

„Acum vezi, ai spus adevărul!”

V. Stanclu.

vărata conștiință națională. Știu că programul nostru pus în aplicare a dat rezultate fericite, în vilayetul Salonic în sangeacul Coritza, unde Români au reușit să formeze majorități ecrante și să-și afirme cu puterea naționalitatea lor românească.

Dar din nefericire, evenimentele, cari au urmat au fost mai hotărâtoare și au dispus altfel de cum ne gândiam noi.

Acum să vă resemnați și voi precum ne resemnăm și noi.

Nu uitați, însă, că și Turcia, ca și România se interesează și se va interesa, ca foștii noștri compatrioți să ducă o viață mai omenească sub adevărații asupritori de azi.

Cu aceste cuvinte ni-am despărțit de cel mai mare protector și prieten al elementului românesc de peste Dunăre.

Pyrrhus.

Chestia Albaniei.

Interesele italo-austriece. — Italia și echilibrul Adriaticei.

Marele ziar italian „Tribuna” din Roma observă că Italia a susținut în totdeauna principiul unei interveniri armate a tuturor puterilor în caz de nevoie. Până în prezent, tripla înțelegere se arătase cam contrară acestei teze. Acuma însă se pare că Rusia care acum doi ani, pe timpul războiului italo-turc, a dat atâtea dovezi de simpatie către Italia, s'ar fi însușit teza italiană, ceea ce va contribui să învingă ultimile șovăiri ale Angliei.

„Tribuna” adaugă că principiul, propovăduit de Italia, al unei conlucrări internaționale întru a restabili buna rânduială în Albania, reprezintă cel mai bun răspuns la insinuările unor ziare din străinătate, cari tind să întărească svonul că Italia ar urmări în Albania niște scopuri de căpătuială teritorială, și cari afirmă că purtarea ministrului italian la Durazzo e excesivă și ne la locul ei.

Nu Italia — scrie „Tribuna” — urmărește așa ceva în Albania. În ceea ce privește purtarea ministrului italian, observăm că pe când ministrul austriac la Durazzo se imbarca pe bordul unui vas de război, baronul Aliotti rămânea la postul său, îngrijea de paza și siguranța familiei regale, împiedeca ca Durazzo să cadă în mâinile răsvrâțitorilor. Opera lui Aliotti — adaugă „Tribuna”, a fost judecată ca mântuitoare și de către numeroși străini aflători la Durazzo, cari au simțit nevoia să-și exprime prin presa țării lor propria lor recunoștință pentru energia și sângele rece ce l'a arătat ministrul italian în ceasul primejdiei. Acest adevăr e recunoscut și de d. Dillon dela „Daily Telegraph” care a telegrafiat ziarului său că răscoala a încetat mulțumită acțiunii energice și admirabile a ministrului Italiei.

Ziarul „Messaggero” vorbind de declarațiile făcute de contele Berchtold în sinul delegațiunilor, scrie că ar trebui ca Albania să nu slujească la satisfacerea unor aspirațiuni particulare și egoiste și la pottele unora dintre puteri. Urmează, deci ca să înceteze zelul nepriincios a unor funcționari cari muncesc împotriva declarațiunilor așa de sincere și de înțelepte ale cancelarului austro-ungar.

Intr'un alt articol însemnat „Tribuna” scoate la iveală interesul ce-l are Italia la întărirea statului albanez.

Poporul albanez — scrie numitul ziar — simte instinctiv că faptele din Albania se leagă direct de interesele sale naționale; de aceea el veghează cu ochii ațintiți asupra coastelor răsăritene a Adriaticei.

Trebuie să se stabilească până unde interesele speciale ale Italiei se îmbină cu ale Albaniei și până unde ele trebuiesc să se identifice cu acțiunea generală a puterilor cari au pus umărul la alcătuirea noului stat albanez.

E un interes suprem al Italiei ca dela Valona și până la Durazzo să nu se ivească nici un fel și nici o influență care ar putea să tulbure sau să primejduiască echilibrul Adriaticei. Din această necesitate politică reiese identitatea de vederi ce există între Italia și Austria. Acordul întocmit de marchizul Visconti privitor la libertatea Mării Adriatice a fost pus pe tapet îndată ce situația din

Balcani s'a schimbat. Italia vrea să rămâie pe deplin și neclintit credincioasă aceluia acord. Pe de altă parte, Italia luând parte la conferința dela Londra și-a luat asupra ei obligațiuni și sarcini la fel cu toate celelalte puteri în ceea ce privește alcătuirea și siguranța Albaniei. Răvna guvernului italian de a-i asigura statului albanez o viață independentă și rodnică nu înseamnă că Italia ar urmări o șintă diferită de aceea la care tind celelalte puteri. Nu există o problemă albaneză numai pentru Italia, ci pentru Europa întreagă.

Ziarul „Popolo Romano” află din Berlin că opinia care domnește în aceste cercuri politice este că aspectul chestiunii albaneze s'a îmbunătățit, datorită discursului dlui Di San Giuliano. — At.

Congresul învățătorilor români din Bucovina.

„Acea, cari stăm în serviciul culturii românești avem datoria de a ne apropia cât mai tare unii de alții spre a ne putea întări reciproc tot mai mult.

E un fenomen dintre cele mai caracteristice și dintre cele mai păgubitoare în același timp, că noi, Români, fără deosebire de țară în care ne aflăm, ne cunoaștem foarte puțin. Noi călătorim puțin, ne întâlnim foarte rar și abia din când în când mai auzim câte ceva pozitiv unii dela alții. În deosebi între noi Români din Ardeal și din Bucovina, legăturile de orice ordin sunt foarte puțin strănse. Pe teren școlar ne întâlnim de tot rar. Noi nu venim la d-voastră, d-voastră nu veniți la noi — și paguba e a noastră a tuturor. Cu cei din România d-voastră vă mai vedeți din când în când, fie că vin ei pe la d-voastră, fie că mergeți d-voastră pe la ei — în schimb, noi, deși sub aceeași stăpânire, n'avem mai nimic a face împreună. Și totuși, cât de folositoare ar fi apropierea dintre oamenii noștri de școală și dintre ai d-voastră, mai ales că în unele privințe stările dela noi au note analoge cu cele ale d-voastră! Și la noi și la d-voastră sunt o mulțime de insuficiențe pe teren școlar, pe cari, dacă am lucra împreună, le-am putea înlătura mai ușor, — și la noi și la d-voastră sunt multe lucruri bune, pe cari dacă le-am cunoaște reciproc, ne-am putea întări mai repede.” (Dr. Onisifor Ghibu, O scrisoare, „Școala”, Cernăuți, nr. 1 și 2, a. IV, 1913, pp. 6 și 7.)

Acestea sunt cuvintele dlui Dr. Onisifor Ghibu. Și acuma, în preajma congresului cultural învățătoresc ce se va ținea de Rusalii, în 6, 7 și 8 Iunie n. a. c., la Suceava, capătă cuvântul dlui Ghibu o valoare și mai mare. Tot adevărul l-a cuprins d-sa în pagina aceasta: nu mergem noi la dv., nu veniți dv. la noi, deși avem stări analoge și nevoie de sprijin reciproc. În cazul prezent am dori mult, foarte mult, să fiți dvs. oaspeții noștri, în vechiul cuib de cultură și viață în Suceavă. Rugămintea noastră se îndreaptă în rândul întâiu către d. Dr. Onisifor Ghibu, ale cărui lucrări sunt cunoscute și apreciate și la noi și ale cărui străduințe și experiențe pe terenul școlar le urmărim cu atâta dragoste și nădejde. Cuvântul d-sale ar cumpăni greu, cunoscând problema utracvismului nu numai dela dv. de acasă, din Ungaria și Ardeal, ci și dela noi, din Alsacia și Lorena și din alte părți. Ar fi o întărire sufletească nesfârșit de mare pentru noi cei puțini, desbinați și slabi, dacă l-am avea pe d. Ghibu în mijlocul nostru, dacă i-am auzi părerile și i-am simți sufletul său cald și mare.

Apoi, afară de d. Ghibu, oricare învățător, profesor sau fiecare Român din părțile aceluia ne va fi binevenit, indiferent dacă va lua sau nu parte la discuție. Legăturile dintre noi și de s'ar strânge mai mult, cunoscându-ne oamenii și nevoile. Noi, Bucovinenii, o mână de Români avem mai ales lipsă de sprijinul celorlalți învățători.

deci de altfel ne prăpădim. În rândul întâiu trebuie să ne stați dv., Ardelenii, cari ni l-ați dat pe Pumnul și pe d. Dr. Sextil Pușcariu, mână de ajutor, ca să ne creștem un nou curent de învățători și profesori, Români intransigenți și buni pedagogi. Dela dv., cari cunoașteți cu prisosință nevoia, obida și obezile; dela dv., cari știți prețui munca și ați învățat dela maiestri iluștri ca Simeon Bărnăuțiu, (Avram Iancu, Șincal, Clain și Șaguna) ce e românismul, unirea și puterea culturii, dela dv. vom trebui să învățăm foarte multe. Al nostru jug moleșește, fiind moale ca păngenișul, al dv., deși e mai vârtos și spinos, întărește.

Piți-ne frați buni, frați mai mari, mai încercați, și arătați-ne calea care duce la biruință, prin școală! Cum s'o întocmim? Veniți de ne ascultați nevoile; veniți de ne vedeți sărăcia și mormintele, unica noastră avere, veniți să ne unim pentru o isbândă: unitatea noastră în cultură.

În aerul proaspăt al primăverii, după anul de biruință și înălțare 1913, va tresări pământul înstrăinat dela Suceavă al vitejilor voievozi, văzându-ne adunați pe toți și uniți în gând și faptă: mântuirea noastră prin școală și prin una și aceeași cultură.

Câți veți veni?

D. Moldovanu.

In preajma ședinței secțiilor „Asociațiunii”

— O propunere. —

Ședințele secțiilor științifice-literare ale „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” vor fi, în anul acesta, mai interesante decât oricând până acum. După începutul făcut anul trecut de secția școlară, care a grupat în cadrele sale aproape pe toți profesorii români și pe reprezentanții învățătorei de ambele confesiuni, desemnându-le un teren de activitate mai sistematică, în anul acesta vom avea și în secția istorică lucruri nouă și îmbucurătoare. În anul trecut au fost declarați vre-o cincisprezece dintre cei mai de seamă адвоци ai noștri de membri corespondenți ai secției istorice. Încă n'a trecut anul și iată că vedem pe advocații români din comitatul Albei-inferioare strângându-și rândurile în scopul de a aduna o anumită sumă de bani cu ajutorul cărora să înceapă o lucrare sistematică în sâmul secției istorice.

Așteptăm cu viu interes adunarea generală a secțiilor, în speranța că vom avea prilejul de a vedea organizându-se pe baze largi și celelalte secții, între cari am dori să se nască o revizuire crescândă.

La 30 Iunie v. se adună la Sibiu secția școlară, care are să dezbate mai multe chestiuni de însemnătate, publicate și prin jurnalele noastre. Considerând că secția aceasta numără aproape la 150 de membri, sperăm că toți vor și participa, făcând din ședința secției un adevărat congres al profesorilor și al învățătorilor. Probabil că ședințele secției școlare să se continue și după ședința plenară a secțiilor științifice-literare, cari au loc la 1 Iulie v. În tot cazul profesorii și învățătorii cari vor lua parte la ședința din 30 Iunie, se vor întâlni a doua zi, la ședința plenară a secțiilor cu ceilalți vre-o 60—70 de membri ai celorlalte secții și se vor sfătui împreună și din sfaturile lor vor răsări multe lucruri bune și folositoare.

În fața acestor momente scriitorul acestor rânduri, în conțelegere cu mai mulți membrii corespondenți ai secției școlare, credem că ar fi necesar ca la sfârșitul programului ședinței plenare a secțiilor să se prevadă și o serie de excursii prin localitățile mai însemnate din împrejurimea Sibiului (Avrig, Rășinari, Săliște, Ocna, sau prin munții Sibiului și ai Făgărașului, sau — și aceasta ar fi cea mai frumoasă excursie — în România). S'ar putea organiza o

excursie admirabilă, trecând peste Turnu-Roșu, la Calimănești, Mănăstirea Cozia, Râmnicul-Vâlcea, Curtea de Argeș, cu regiunile lor pitorești și cu amintirile și monumentele lor istorice.

Sunt sigur că dacă s'ar lua în program și aceste excursii, ele ar atrage la ședințele secțiilor și mai mulți membri, decât altfel.

Rugăm biroul „Asociațiunii” să se ocupe cu această propunere, să facă toate pregătirile necesare pentru realizarea ei și să anunțe planul și măsurile luate cât mai curând și prin ziare.

Un profesor.

Din granița Bănățului-sudic.

Semnele împăcării. — Desprețuirea limbii române. — O comună fără conducători. — Fantome. — Lucruri slabe.

Semnele împăcării lui Tisza se arată și prin părțile noastre, unde până aci nici pomană nu era de chestii de „agitație”. Dela un timp încoace însă avem și noi ocaziuni a fi martori erupțiilor sovinișmului de rasă și espectorărilor patriotismului cu pintenți. Să-mi dați voie să vă însir câteva exemple dintre cele mai caracteristice.

Mai dăunăzi corul vocal din Biserica albă aranjase un concert și dans în comuna Alibunar. Și ca să înțelegeți mai bine cele de mai jos las aci să urmeze programa petrecerii din chestie:

Vidu: Pul de lei, Porumbescu: Imn de urare, Offenbach: Barcarola din Poveștile lui Hoffmann, Savu: Dragostea dintâi, Porumbescu: A căzut o rază lină, și Doină națională, La riul Vavilonului, Vasiliu: De focul dragostei pătruns, Brediceanu: Pe sub flori mă legănați, Vidu: Negruța și o declamație comică a unui avocat.

Orisicine se poate convinge, că acest program e de tot obicinuit pe la petrecerile noastre, nu cuprinde în sine nimic vătămător, și a și fost mântuit secerând corul ovații și aplauze vii din partea publicului, în mijlocul cărui pe lângă primpretorele cercului mai erau și toți funcționarii administrativi, și vreocâteva familii maghiare din loc. După concert s'au executat jocurile noastre naționale: Călușorul, Bătuta, Hora volnicească, și altele cari mai cu seamă străinilor au plăcut mai mult. Nu s'a întâmplat nici un incident. Dar pe lângă tot programul acesta modest și nevinovat în ziua proximă ne-am trezit, că s'a făcut în contra corului român arătare la poliția de graniță din Panciova, pe motivul că s'a agitat în contra statului maghiar. Noroc că primpretorele prezent la petrecere s'a purtat în mod vrednic și a respins acuza făcută anonim și cu desconsiderarea persoanei lui, ca și singur for competent, și insinuanții, înfuriați din cauza că invitările s'au tipărit numai românește, s'au blamat, iar afacerea s'a făcut — mușama.

— În comuna Carlsdorf locuită de șvabi, se află 3 familii române, a advocatului Dr. I. Cl. Iuga, a unui jude de cerc, a unui conducător la cărțile fund, și al 4 român este notarul dela judecătoria cercuală. Lucru natural, că acești români decăteori se întâlnesc vorbesc numai românește. Ba — horribile dictu — cetesc chiar și ziarele românești: *Românul*, *Gazeta*, *Drapelul*, *Progresul*, *Lucațarul*, etc.

În întreagă inteligența se află însă numai 4 unguri, dintre cari 2 judecători dela judecătoria cercuală; unul e un sovinișt încarnat, care în diferite rânduri își permite — chiar și la masa albă — observări, că nu vorbiți în limba aceea sălbatică, și valah sălbatic, și altele de acest soi, alese din dicționarul lor. Deoarece totdeauna i-se răspunde cu demnitate mai cu seamă din partea unicului avocat român din loc, pe acesta de atunci încotru îl șicanează și nu-l mai slăbesc din epitetele ornate ca cele de sus. De câte ori n'a fost atacat advocatul Dr. Iuga chiar și din cauza, că e secretarul desp. Verșet al Aștrei, spunându-i-se, că această societate valahă agită în contra statului și a maghiarilor, că aici numai cultura maghiară are drept de existență. Un alt caz e următorul: Un țaran român din Nicolintul-mare vine la judecătoria cercuală din Carlsdorf ca să ceară niște informațiuni în o cauză de proces. Un scriitoras renegat îi răspunde îngâmfat: aici ești în țara ungurească, la judecătoria ungurească poți și vorbești ungurește. Țaranul îi răspunde, că el nu știe ungurește, dar știe atâta, că dl scriitor trebuie să știe limba ținutului și să dea ftecăruia informațiune în limba sa maternă! Infuriat scriitorasul a voit să-l arunce pe țaran afară, dar acesta n'a voit să iese cu sila, ci a amenințat, că el face arătare la președintele tribunalului, când apoi s'a mai calmat și grozavul scriitor.

Iarăș semne de împăcare! ...Și aceste se întâmplă în o comună curat germană. Păcat, că pentru cei circa

25—30 de ucenici dela meserii din Carlsdorf consistorul din Caransebeș nu se îngrijește de un catichet român, ca baremi la religie să-și auză bieții băieți limba lor maternă. Aviz celor chemați!

— Examenele de alegeri de aici au fost foarte neglijate din partea Românilor, cari din punct de vedere național de loc nu înaintază. Ceice sunt în mod firesc chemați să se intereseze de ele, nu s'au interesat de loc. Învățătorii români dela școlile comunale din graniță sunt cu totul indolenți în această privință, iar pe singurul avocat român de aici nu-l sprijinesc de loc, ba poporul mai bucuos se duce la advocații Ijidani, dela cari nu prea aude îndemnuri bune cu privire la înaintarea noastră. Un exemplu clasic este comuna frunțasă Nicolintul-mare, curat românească și de tot bogată, cu peste 5 mii de locuitori. Această comună deja aproape un an nu are preot stabil. Parohul al doilea de 2 ani n'a venit în comună, iar parohul prim după ce a incurcat comuna într'un hal teribil cu edificarea unei biserici pompoase de peste 200 mii cor. s'a dus din comună, iar locuitorii au rămas cu biserica nepsprăvltă și cu o datorie de 130 mii de cor. pentru a cărei regulare s'au pus aruncuri de 300%, iar în comună domnește cea mai mare anarhie. Preot nu este, administrator nu le trebuie, învățătorii — 4 la număr — nu-și bat capul cu dăruirile bisericesti și culturale, nici unul nu e nici barmembru ajutor la Astra, — conducător inteligent român lipsește, iar pe cel ce cu multă dragoste de cauză i-ar lumina și conduce, îl desavuează în fața poporului, zicând, că nu le trebuie conducător. Ba la sfatul lui dat în calitate de secretar al desp. Asociațiunii, ca să înceapă dnii învățători instruirea analfabeților, au răspuns, că ei nu îndrăznesc să se apuce de așa ceva, fiindcă își tem pânea și li-e frică de dl Inspector școlar. Intre astfel de împrejurări să nu ne mirăm, că în această comună cucerește secta nazareană, concubinagiile, alcoolismul, bețiile și bătăile și alte rele, pe cari — afară de cele 4 conferințe populare ținute din partea Aștrei — nimenea nu le combate. Ovrell însă să ingrașă pe pielea bietului țaran, care în neștiința lui mai bine îi sprijinește pe ei, decât pe ai săi.

Dar — durere — chiar și în sinul inteligenței române de pe aici încă s'a incuibat nepăsarea. Cunosc un caz concret, că un avocat român din Vârșet, — a cărui nume de astădată nu-l spun, — având 5 pertractări civile la judecătoria din Carlsdorf, în loc să se substituie prin advocatul român de acolo și să-l sprijinească pe colegul lui român, a trimis cauzele unui avocat străin. Ce exemplu e acesta pentru popor?!!

Tot atât de rău stăm și în alte privințe. Recolta grâului se arată de tot slabă, încât bieții oameni sunt desperați, că vor avea multe greutăți... Cenzor.

Cronică din Paris.

Miracolul Ioanei de Arc. — Credința popoarelor asuprite. — Ritmul epocii noastre.

Paris, 26 Mai.

Nenumăratele steaguri albe, albastre și tricolore cari falfăesc la vântul proaspăt al Parisului o serbătoare pe Ioana de Arc. Ele îmi aduc în minte povestea nemuritoare eroine și gândul mi se oprește îndelung asupra acestui eveniment măreț și straniu, cuasi-divin și unic în istoria Franței și a omenirii.

El întrupează mai întâi de toate tensiunea irezistibilă și sublimă la care poate să ajungă câte odată dorul de libertate în sufletul unui popor. Căci fecioara din Orleans atât a fost: simbolul viu și splendid al neamului din care a eșit. Ea a însemnat o epocă a existenței lui. Ea n'a făcut decât să adune în inima ei svărcolirile, energia, setea selbatecă de independență a unei mulțimi oropsite. De îndată ce ea s'a arătat, poporul francez a urmat-o nu numai fără sovăire, dar cu o oarbă și neasemănată încredere. Aceasta, nu atât prin prestigiul bizar pe care l-a răspândit în jurul ei, ci fiindcă ea n'a făcut decât să realizeze propriul lor îndemn. Dacă nu ar fi fost astfel, palida, iluminată dar fragila fiică de săteni ar fi stărnit zimbeto și cel mult uimire.

Sunt de părere că un popor nu realizează evenimintele mari cari îi compun istoria, decât atunci când calea pe care i-o arată conducătorii săi este expresia pornirei lui intime. Ce credeți că s'ar fi ales din neamurile unor Cromwell, Napoleon, Garibaldi și Avram Iancu dacă ele nu ar fi fost ecoul exact al vreei mulțimilor cari le-au executat?

Ele ar fi rămas irevocabil în stare de proiect. Posteritatea și chiar contemporanii lor le-ar fi ignorat. Acelaș a fost cazul Ioanei de Arc. Biruințele ei fantastice numai așa se pot explica. Ele sunt așa dar foarte

puțin rezultatul unei intervenții supra-naturale. Și fiindcă fecioara a fost expresia momentană a sufletului acelor pe cari i-a condus la victorie, orice miracol trebuie înlăturat din faptul izbânzilor ei.

Cu toate acestea miracolul există, dar în altă parte. Miracol e fără îndoială faptul că ființa care a intrat cu atâta splendoare teribilă exasperare a unui neam oprinat a fost o femeie, o simplă fată dela țară, curată, inocentă și slabă. Și intervenția Providenței numai aici o găsim. Ea ar trebui să ne dea de gândit. Ea ar trebui mai ales să constituie o pildă însuflețitoare de nădejde în sufletul popoarelor asuprite. O națiune care geme sub un jug strein să nu-și piardă niciodată speranța în zile mai bune, ci să aibă încredere în justiția immanentă care, dacă nu intervine după voința omenească, există totuși în lumea noastră sublimară. Ea se manifestează de cele mai multe ori când nu ne așteptăm la ea. Ori cât de greu ar fi surghiunul unui neam, el nu trebuie să desprezeze. Cine știe în mâinile cărei personalități umile și obscure se va strecura mântuirea de mâne?

Providența nu ține seama de calculele și previziunile omenești. Ea intervine subit și fulgerător, și sub direcția ei imposibilul devine posibil. Câte pilde din istorie ne-ar putea dovedi existența ei! Ea s'a numit în trecut Iuditha, Cromwelle, Camille Desmoulins, Ioana de Arc. Cine știe cum se va numi în viitor? Cine știe din sinul cărui popor va țigăni mâne fulgerul mântuitor?...

Drapelele albe, albastre și tricolore cari serbătorind-o pe Ioana de Arc, fâlfăiesc la vântul proaspăt al Parisului, mi-au sugerat aceste reflecțiuni. Vi le spun în toată modestia și umilința lor.

Cum priveam eri încăerarea fantastică de automobile și trăsurile de pe bulevardele mari, și mersul grăbit al pietonilor pe trotuare mi-am zis că, fără îndoială, fiecare epocă își are ritmul ei caracteristic și general. Acela al zilelor noastre e repede și precipitat. El găsim identic în toate ramurile activității omenești. El este fizic și moral, concret și abstract. S'ar părea că tracțiunea mecanică a imprimat sufletului și gândurilor noastre repeziunea ei sacadată. Căci, să fim siguri de un lucru: astăzi nu trăim, nu iubim, nu plângem și nici nu râdem ca înaintașii noștri. În tot ce facem punem o grabă și o înfrigurare pe cari ei nu le-au cunoscut. Comerțul zilelor noastre se deosebește printr'o vioiciune extremă, printr'un mers impulsiv care-i dă o aparență de tiranie și de inconsistență. Negustorii de azi nu cumpără și nu vind cu încredința și conștiințiozitatea celor de ieri, ei nu cunosc imuabila soliditate a predecesorilor lor. Astăzi, o reclamă pe cât de ingenioasă pe atât de brutală dă comerțului o alură de goană nebună și necruțătoare. Într'însa nu găsim nimic din aspectul patriarchal al negustorilor din trecut, cari își treceau inventariile din tată în fiu, în aceeași clădire, în aceleași prăvălii, printre aceleași rafturi unde au trăit și muncit generațiile anterioare.

Aceeași impaciță am găsi-o și în domeniul moral și intelectual al contemporanilor noștri. Existența noastră sentimentală se caracterizează prin aceeași repeziune și nesoliditate. Astăzi nu iubim și nici nu suferim ca în trecut. Iubirea noastră se formează și se deformează cu un zor condamnat. Cunoaștem mult mai multe senzații ca cei de demult, dar nici una nu o ducem până la capăt. Nu avem destulă vreme. Le părăsim înainte de a le fi aprofundat. Cele ce compun distracțiile noastre sunt deasemenea multiple, variate dar incomplete. Răsfoiam deunăzi o colecție de romane populare apărute în veacul trecut. Am fost plăcut surprins văzând gravurile cari le ilustrau. Chipurile erau desenate cu conștiințiozitate, nici un amănunt nu era neglijat; romanele, la rândul lor, erau compuse cu grijă, ele aveau un început și un sfârșit. Considerați însă sutele de romane foiletoane cari se publică azi în Franța și aiurea. Editarea lor e superficială, hârtia de proastă calitate, chipurile cari le ilustrează dovedesc talent desigur, dar și o lipsă absolută de conștiințiozitate. Povestile imaginare de scriitorii noștri populari sunt un șir de aventuri fantastice și de necrezut, fără început, fără sfârșit, o țesătură de epizoade imposibile și repezi ca un torent. Lumea de azi nu citește ca cea din trecut, în tihnă, seara, la lumina lămpii, în

cerul familiar după munca de peste zi, ci ea deco-rează paginile cu slove mărunte în mersul grăbit al trenurilor, al tramvaelor și al automobilelor. Ritmul sbuciumat al vehiculelor ne transmite aceeași trebuință de iuteală și de neastâmpăr până și în preocupările noastre intelectuale și sufletesti.

La cea din urmă expoziție de pictură, deschisă încă, la Grand Palais, am fost isbit de superficialitatea compozițiilor, a portretelor și a peisajilor expuse. Un desen sigur, dar zorit, un colorit plăcut dar trucat — iată caracteristica picturii de azi. Unde e naiva dar admirabila conștiințiozitate a maestrilor din trecut? Unde e coloritul lor sincer și plin, unde e desenul lor ferm și scobit? Ritmul tulbure, vertiginos și abrupt al epocii noastre se oglindește până și în activitatea artistică a zilelor pe cari le trăim.

El este multiplu și general, și își are desavantajile și superioritățile lui. Nu știu dacă trebuie să regretăm trecutul, deplorând prezentul. Imi pare că felul existenței care ni se impune este fatal. El nu depinde de voința noastră. Se poate ca o mentalitate și o activitate specială — datorită căror influențe fizice și morale necunoscute de noi? — caracterizează diferitele epoci ale activității omenești. E posibil ca ea să-și întindă umbra și asupra elementelor. În tot cazul o ignorăm. Nu-i știm nici cauza și nici obârșia. Pleacă ea din noi, sau ne pătrunde ea din afară? Zorita noastră existență morală și fizică să fie ea influențată de ritmul agitat al activității tehnice, care ne înconjoară sau, dimpotrivă, viața înfrigurată a creierului omeneș din aceste timpuri n'a făcut decât să se imprime pe toate descoperirile ce le-a săvârșit?

C. R. B.

Un Ilustru tehnician și bun român.

Evenimentele anului istoric 1913 au scos în relief o personalitate, care cu o energie de fier a dirijat transportul trupelor spre locul de operațiune.

Acesta este dl Alexandru Cottescu directorul-general al căilor ferate române.

D. ALEXANDRU COTTESCU.

Vechiu și distins Inginer-inspector-general, dsa s'a ilustrat în cursul carierei încă de pe când a absolvat școala tehnică superioară.

Dl Alexandru Cottescu s'a născut în anul 1855.

Făcând studii temelnice și reîntors în țară s'a dedicat cu totul carierei tehnice, fiind numit inginer la 1 Octombrie 1879, unde prin muncă și cinste s'a ridicat treptat până la gradul de inginer-inspector-general, și șeful serviciului mișcării din direcțiunea căilor ferate.

După un interval petrecut afară din căile fe-

rate, ca director al societății de bazalt, a fost chemat în activitate de serviciu, încredințându-l-se înalta funcțiune de director-general al căilor ferate în anul 1908, 2 Octombrie.

De atunci și până acum dsa a desfășurat o întinsă activitate, căutând să dea mai mare avânt administrației al cărei șef este.

Dl Alexandru Cottescu, nu numai că este un distins tehnician, dară este și un bărbat animat de cele mai patriotice sentimente. Așa dsa se străduiește pe toți aceia cari solicită sprijinul său în chestiunile pentru propășirea națională.

Și mult regretatul nostru Aurel Vlaicu, care venit în țară spre a-și naționaliza invențiunea sa a fost până la ultimul moment sprijinit de dsa.

Fire modestă, dsa nu caută să facă șgometul jurul numelui său, însă este neclintit membru al tuturor instituțiilor naționale.

Pentru serviciile aduse țării d.A. Cottescu a fost distins cu următoarele: Mare ofițer al ordinului Steaua-României; Mare ofițer al ordinului Carol I; ordinul: Franz Iosef Austria; Sfântu Alexandru (Bulgaria); Tacovo (Serbia); Orange Nusan (Țările de Jos); Meritul civil (Bulgaria); Croana Prusiei, etc. etc. Andrei V. Popescu.

Scrisoare din Caransebeș

Ne deșteptăm și noi Caransebeșenii! Și o ținem această din toată convingerea noastră, cum ar zice-o orice privitor nepreocupat, făcând o comparație între activitatea ce se dezvoltă azi în orașul nostru și între activitatea dezvoltată numai cu câțiva ani în urmă. Amorțea de care erau cuprinse inimile oamenilor, azi e pe cale să dispară cu totul, căci alt vânt bate pe la noi, îndemnându-ne la muncă înțepită, ca să recăștigăm ceea ce am pierdut prin neactivitatea ce domina cândva aici. Azi se lucră și sperăm astfel o prosperitate culturală-economică nu numai a orașului nostru, ci și a jurului întreg din acest ținut.

Săptămâna trecută s'a reînființat despărțământul „Astrei”, care dormitase atâta timp. A trebuit să vină oameni noi, inimoși și cu pricepere, să trezească pe cei, cari își uitaseră cu totul de cea marea frumoasă ce o are acest despărțământ pentru ținutul nostru. De acum, suntem liniștiți, căci frânele lui au ajuns în mâni destoinice, cari îl vor ști conduce cu sorți de izbândă spre finta dorită. Programul frumos ce-l au noii conducători ai despărțământului, credem, va putea fi executat întocmai, având în vedere voința fermă și priceperea lor, dovedită de atâtea ori cu alte ocazii. Așteptăm liniștiți...

Ziua de Marți, 13/26 Mai, a fost pentru noi zi de bucurie. În această zi și-au ținut învâțătura din despărțământul Caransebeș, adunarea generală în școala de aplicație a seminarului din Iași. Ne-am simțit așa de bine în mijlocul modestilor noștri apostoli, cari și în vremile acestea — pentru ei atât de puțin favorabile, muncesc fără șgomet, așteptând cu încredere întoarcerea spre țară a primejdiei ce amenință azi atât de mult școala confesională.

Programul adunării, precum și discuțiile terminate după fiecare punct, au fost la nivelul respectat. Adunarea s'a deschis la orele 10 a. m.; pe ședințele ei, d. prof. I. Orzescu salută pe Președintele, dl Director seminarial Dr. I. Olariu, pe dl referent școlar St. Jianu și pe ceilalți oaspeți prezenți, apoi urmează ordinea de zi.

Dl învățător al școlii de aplicație din Iași, Curescu, ține o prelegere practică din lucrul (slôjd), care a succes pe deplin. A fost foarte trivrit, ca învățătorii noștri să cunoască mai de aproape modul de predare al acestui obiect de învățământ, până acum neglijat cu desăvârșire în școlile noastre confesionale.

D. prof. I. Hango, ține în limba maghiară o prelegere practică, despre „Az asztal”. Invățătorii noștri, șicanați așa de mult din partea înșp

Numai p. fumătorii de țigraete, cari nu cruță p. sănătatea lor să speseze pe zi câțiva fleri mai mult

Modiano Club Specialite e cea mai scumpă dar și cea mai bună!!

La sfatul medicilor tuburile precum și foițele nu sunt imprimate, dar pe ambele se vede semnatura de apă a renumitului fabricant: (Bo 2120) **S. D. MODIANO.**

de reg. de școale pentru spor puțin în limba maghiară, au putut acum vedea, cum — prin aplicarea metodei directe — pot propune cu mai mult succes această limbă, străină de sufletul micilor copilași. Prelegerea a succedat întru toate.

Urmează conferința d-lui prof. I. Orzescu despre „Individualitatea elevului în educația școlară”. Dsa ne arată mijloacele prin care putem cunoaște mai deaproape natura individuală a școlărilor, apoi modul de tratare cu elevii, conform individualității fiecăruia. Se decide publicarea conferinței în organul oficial al reuniunii inv.: „Educațorul” apoi în „Foaia Diecezană”. Conferința următoare se votează mulțumită protocolară.

Se aleg din partea adunării doi delegați în persoanele dlor: Gh. Cătană și I. Curescu, pentru reprezentarea despărțământului la congresul învățătorilor gr. or. români, ce se va ține la finea lunii August în Arad.

Trecându-se la alegerea noului comitet, se alege: președinte dl I. Orzescu, notar I. Curescu, casar Gh. Cătană, iar în locul bibliotecarului de până acum — care abdice — s'a ales dșoara Ana Borlovan, învățătoare în loc.

Se decide, ca pe viitor temele pentru prelegeri practice, să se fixeze înainte din partea biroului, având îndatorirea a se pregăti pentru adunare toți învățătorii când apoi va prelege acela, pe care adunarea îl designează din cei prezenți.

La sfârșit ia cuvântul dl referent școlar, Ștefan Jianu, îndemnând învățătorii prezenți, să caute, ca prin purtare neexceptionabilă, să-și câștige stima și dragostea poporului ce-l conduc, putând astfel a lucra în deplină armonie cu acesta.

Proxima adunare se va ține în comuna Măcișoara, cu ocazia examenului final dela școala conștientă de acolo.

După cât sunt informat, Duminică se va înființa în comuna învecinată, Iaz, o agentură a „Astru”. Aceasta ar fi punctul de plecare în activitatea ce vrea s'o desvolte noul comitet al despărțământului nostru.

Fie ca acest dor de muncă rodnică, ce stăpânește inimile nouilor conducători, să nu scadă niciodată în viitor în interesul binepriceput al neamului nostru!

Raportor.

Dela »Biroul central«.

Comitetul național (executiv).

(Urmare).

32.

Comitetul național este ales din partea congresului în număr de 30 de inși, pe durată de 5 ani. Actualul comitet își păstrează mandatul până la anul...

33.

Membrii în comitet poate fi ales ori care membru al partidului, nu numai din sinul deputaților congresuali.

34.

Alegerea se face en-bloc, și membrii se constituie între sine. Comitetul are să-și aleagă din sinul său: 1 președinte, 2 vicepreședinți, 1 secretar, 1 notar, 1 casar și 2 controlori. Arhivarul și alți funcționari se aleg fără considerație dacă sunt membri în comitet, sau nu.

35.

Deputații dietali fac parte din comitet, peste numărul celor aleși, asemenea și membrii în casa magnaților, având drepturi și datorințe egale cu membrii aleși. Hotărâre specială în această direcție nu se cere.

36.

Comitetul are competență de inițiativă și executivă nelimitată în cadrele hotărârilor pronunțate de congresul general, rămânând congresului dreptul de confirmare sau abrogare, garantat în paragraf 31.

37.

În cazul când expiră mandatul comitetului sau acesta își dă dimisia, președintele care conduce dezbaterile numește comisia de trei membri din sinul congresului, spre a face nouele candidări.

Votul de neîncredere dat de majoritatea prezentă a congresului, obligă comitetul întreg la dimisionare.

38.

Alegerea comitetului național se face totdeauna cu votare secretă.

39.

Candidarea deputaților pentru parlament o face comitetul competent al cluburilor comitatense. Confirmarea din partea comitetului național este indispensabilă. Dacă comitetul național nu se pronunță în timp

de 15 zile dela primirea propunerii făcute de comitetul clubului, aceasta se consideră de confirmată. Comitetul național este îndreptățit să pună candidatura altei persoane, în locul celei excepționate. Nesupunerea la hotărârea comitetului național în această chestie învovă pedeapsa scoaterii din sinul partidului. Comitetul național poate confirma candidaturile și ulterior.

Cluburile comitatense.

39.

Totalitatea membrilor partidului național român, de pe teritoriul unui comitat, formează un club comitatens, în cadrele partidului național român.

40.

Organele clubului sunt:

- Comitetul clubului.
- Adunarea generală a clubului.
- Comitetele cercuale.
- Bărbații de încredere.

41.

La adunarea generală a clubului iau parte și au drept de vot:

- Membrii aleși și virilștii din congregație.
- Deputații congresuali de pe teritoriul comitatului.
- Deputații dietali de pe teritoriul comitatului.
- Președinții comitetelor cercuale, sau al doilea președinte, sau un delegat al comitetului cercual.
- Bărbații de încredere din fiecare comună politică de pe teritoriul comitatului.

42.

Cluburile comitatense țin două adunări generale pe an, și anume cu ocazia adunărilor congregaționale, cu o zi sau două înainte. Dacă în urma statificării administrației s'ar sista adunările congregației, atunci clubul trebuie să-și țină adunarea generală între zilele de 15—30 Maiu, odată pe an.

Convocarea o face președintele în numele comitetului clubului, prin zierele partidului, cel puțin cu 15 zile înainte. Membrii congregației primesc invitare la persoană. Președintele stabilește ziua, locul și ora adunărilor generale. Președintele stabilește ordinea de zi, în convocare, dar aceasta se poate complecta și la adunare.

43.

Comitetul clubului poate convoca pe ori ce timp, dar cel puțin cu 15 zile înainte, adunarea generală extraordinară.

Comitetul național poate asemenea pretinde convocarea adunării generale extraordinare. În cazul, când comitetul clubului se împotrivesc, comitetul național convocă direct adunarea generală a clubului (cea regulată sau cea extraordinară) și în acest caz prezidează un delegat al său.

44.

Adunarea generală a clubului comitatens:

- Stabilește tactica politică în toate chestiile, ce cad în competența autonomiei.
- Ascultă dările de seamă ale deputaților parlamentari și ale deputaților congresuali.
- Îngrijește de încasarea cotizațiilor de partid, și de administrarea sumei, ce rămâne în proprietatea clubului după scăderea celor 80 procente ce se trimit cassei centrale.
- Primește bugetul întocmit de comitetul clubului, și darea de seamă despre operațiile financiare ale semestrului resp. anului trecut.
- Alege comitetul clubului.

45.

Comisiile de control se compun din 3 membri ai adunării generale, aleși de aceasta, la propunerea oarecărui membru. Regulamentul de dezbateri al congresului servește și adunărilor comitatense.

46.

Președinții cluburilor comitatense iau parte la congres cu drepturi egale cu deputații aleși.

47.

Comitetul clubului consistă din 12 membri cari nu trebuie să fie negreșit membri ai adunării generale. Alegerea se face prin votare nominală, pe timp de 5 ani. Membrii se constituie între sine, după normele din paragraf 34. Pot fi aleși în comitet și deputații.

48.

Comitetul poate fi înlocuit ori când prin alt comitet, de către adunarea generală, cu majoritate de voturi, dacă cei prezenți fac cel puțin $\frac{3}{4}$ părți din totalitatea membrilor cu drept de vot la adunarea generală.

49.

Cercul de activitate al comitetului clubului este:

- Să inițieze acțiuni politice în cadrele autonomiei

comitatense. Mijlocul de a se pune în înțelegere cu celelalte comitete de club, sau cu comitetul național este adresa. (paragraf 23).

b) Să execute hotărârile congresului general și ale comitetului național.

c) Să îngrijească de propaganda la alegerile parlamentare și cu deosebire să facă candidările.

d) Să îngrijească de alegerile deputaților congresști și să controleze listele.

e) Să hotărască în chestii de apel ale celor înscrși sau neînscrși în listele partidului.

f. Să institue comitetele cercuale și să numească pe bărbații de încredere.

(Va urma).

Sfârșitul sesiunii delegaționale și situația internațională.

Viena, 29 Mai.

Nu trebuie să fim mari psihologi ca să ne putem imagina cu cât dor a așteptat ministrul de externe contele Berchtold sfârșitul sesiunii delegaționale. Evenimentele din timpul din urmă de fapt au făcut foarte grea situația ministrului Berchtold, căci par'că ar fi o conjurație, cu atâta răutate vedeau ele că orientările contelui Berchtold asupra situației internaționale n'au fost și nu sunt în congrăsuire cu realitatea. N'a fost destul că desfășurările în Albania au luat o direcție cu totul contrară celei prezise de contele Berchtold, care încercase să dea pe profetul.

Dar contele Berchtold a trebuit să experimenteze și în altă privință că tot ce a spus el în chestiile de cea mai mare importanță ale politicii externe a fost desmintit prin fapte nerăsturnabile. Ministrului de externe nu i-a succedat să țină în ră-tăcire și pe mai departe opinia publică și delegațiunile că, cu toate dovezile unei indispoziții, ce se îngămădesc, în raporturile oficiale de prietenie dintre România și monarhie nu s'ar fi petrecut nici o schimbare esențială. Atât manifestările „Ligei culturale”, cât și atitudinea luată în București față de renegatul Mangra au fost declarată ca fenomene neimportante. Aceasta declarație însă nu mai poate pune în mirare pe nimeni, deoarece contele Berchtold și-a permis încă și mai mult în contul naivității și lipsei de judecată a publicului. El a avut curajul să prezinte raporturile Austro-Ungariei cu Rusia de așa că aceste în privința corectității, ba chiar și a cordialității nu ar mai lăsa nimic de dorit. Presa rusească, discursurile din Dumă și înainte de toate pregătirile și măsurile militare absolut neîndoioase, luate de Rusia n'au existat pentru contele Berchtold, ignorându-le el pur și simplu pentru că ele nici decum nu i se potriveau în conceptul expozeului său. Dar acum ne găsim cu toții în fața unor fapte, cari alungă optimismul artificial cultivat de către contele Berchtold. Știrea despre ordonarea unei mobilizări de probă în stil mare pentru toamnă, din partea Rusiei, prin care se va urca contingentul armatei rusești la două milioane soldați a băgat mare teamă în oasele domnilor de pe Ballplatz.

La aceasta se mai adaugă și anunțarea iminentei vizite a țarului la București, ceea ce de sigur i-a neliniștit pe acești domni mai mult de cum voiesc să o recunoască pe față. Neliniștea o arată prea evident zierele, cari în baza îndrumărilor primite dela biroul de presă al ministerului de externe adresează cu droaia avertismentele regelui Carol și cercurilor politice ale României, ca nu cumva să se lase seduse de Rusia, căci alipirea României la Austro-Ungaria și la tripla alianță s'a dovedit de cea mai bună pentru ea.

De altcum nici de cum nu se mai ascunde teama că România cu vremea s'ar putea înstrăina cu totul de Austro-Ungaria. Și aceasta înseamnă ceva. Poate cu vremea se vor trezi și cei din Viena și găsind de îndreptățită poziția ce stăpânește azi în România vor lua o hotărâre serioasă ca să înlătore cauzele, cari au provocat aceasta dispoziție.

Austriacus.

Căsătoria A. S. R. prințului Carol al României cu fiica țarului Rusiei

Căsătoria a fost hotărâtă oficial? — Scopul real al vizitei țarului Nicolae în România.

București, 29 Mai.

Proiectele de căsătorie ale principilor Carol și Elisabeta pasionaseră pe toată lumea acum câteva săptămâni de zile. Era așa de ciudat că ambele partide se iviseră simultan. Se vorbea chip și fel despre ele. Ba că se vor face, ba că nu se vor mai face; ba că prințesa Elisabeta refuză, ba că prințul Carol nu e hotărât. Intrevederile aveau loc, lăsau dubiu în inimile tuturor, și după un răstimp, toate proiectele pieriră ca prin farmec. O ultimă reminiscență fu vestea plecării în Spania a principesei Elisabeta și a probabilei ei întâlniri cu diadohul Greciei la Viena sau aiurea.

În acest timp însă, lucrurile nu stătuseră pe loc. Și dacă proiectele de căsătorie ale principesei Elisabeta au pierdut într'adevăr din actualitatea lor primă, combinațiunile matrimoniale cu privire la prințul Carol rămăseseră reale.

Vizita familiei române princiere la St. Petersburg a avut un rezultat mai satisfăcător decât sosirea diadohului George la București. În Tarkoje Selo de pe Newa prințul Carol n'a rămas indiferent la grațiile și gingășia prințesei Olga și n'a ezitat nici o clipă înaintea unui răspuns afirmativ. Și fiindcă nici de cealaltă parte rezistența nu părea a fi hotărâtă, diplomația ambelor state a dat importanța cuvenită proiectului pe trei sferturi realizat.

Tactul însă pe care-l reclamă delicatetea afacerii, a obligat guvernele să păstreze cea mai discretă tăcere asupra tratativilor începute.

Și de abia acum, când vizita țarului Rusiei primește o ipostază cu totul neobișnuită în politica țării, s'a descoperit cu toată finețea necesară și planul matrimonial al prințului Carol. Se precizează anume, cu toată rezerva datorită unei atari chestiuni, că țarul Nicolae, în întrevederea cu regele Carol, va stabili definitiv logodna principesei Olga cu prințul Carol.

Incontestabil, sosirea monarhului rus în România, e de o importanță capitală.

În politica țării, pentru desfășurarea relațiilor viitoare a României și mai ales cu privire la alipirea sau deslipirea României de blocurile triplei-alianțe sau triplei-înțelegeri, întrevederea dela Constanța va fi de un interes intens și puternic. E probabil că ea va determina, cu toată preciziunea, directiva spre care va naviga vasul politiceii românești externe în viitor și țărnuțul dela care ea va pleca spre regiuni noi.

Totuz alături de această eventuală imensă transformare a frontului diplomatic al României, chestiunea mariajului princiar dintre principii Carol și Olga nu va rămâne pe planul al doilea. Se știe că în cazul unei realizări, — și e mai mult ca probabilă această ipoteză —, legăturile României cu Rusia nu vor mai putea rămâne tainice, ci vor căpăta sancțiunea oficială a veracității lor.

Totodată însă, se desvăluie o latre caracteristică a politiceii României.

Planurile matrimoniale nu au trecut în faza lor actuală fără asentimentul suveranului ro-

mân. El, cu înalta Lui inteligență, a sesizat și starea de spirit a opiniei publice române în tendința ei antiaustriacă și importante foloase ale eventualei apropieri a României de Rusia. Și pentru că alianța de căsătorie dintre principii trebuia să solidifice relațiunile româno-ruse și pe de altă parte, să mascheze în ochii triplei-alianțe depărtarea României de politica ei, regele Carol, a fost foarte bucuros că răspunsul principilor a fost afirmativ și că logodna, deci putea avea loc cât de neîntârziat.

Vizita țarului Rusiei are deci o reușită aproape asigurată. După 20 Mai v. când va avea loc întrevederea dela Constanța, toată lumea va afla oficial cele ce le desvăluim noi acum.

Și cu toate că dăm știrile sub toată rezerva, asigurăm pe cetitorii noștri că le deținem din cea mai pozitivă și nedesmințită sursă.

Viitorul va demonstra aceasta.

Pentru doamne și domnișoare.

— Pleptănătura. —

Alegerea coafurei sau frizurei are influență hotărâtoare în exteriorul unei dame. Dacă aruncăm o privire fugitivă în trecut, ne bate la ochi caracteristica pleptănăturii la diferite popoare în diferitele epoci, dar mai ales deosebiriile între unele și altele. Multele feluri de pleptănătură ale Grecilor de ex. se deosebesc total de frizura Romanilor. Damele din evul mediu își decorau capul cu panglici late, cari le cădeau pe umeri și coafura lor era de așa fel, cum nici până atunci nici după aceea nu s'a mai văzut. Mai târziu au venit în modă frizurile cu multe bucle mărunte, iar secolul al XVII-lea a adus frizurile monumentale pudrate.

Mai demult abla secolii aduceau o schimbare în pleptănătură, azi însă, — aproape în fiecare săptămână aduce ceva nou, senzațional. Astfel, că până mai ieri alaltăieri pălăriile erau acele după cari se acomoda pleptănătura, azi invers după frizură se schimbă și acomodează pălăriile. Mai ales acum cu pălăria modernă „Trianon” care nu se poate trage în cap ca cele de până acum, ci una margine îi ajunge până la umăr, iar cealaltă scoate în relief întreaga frizură.

Cu sfârșitul sezonului s'a isprăvit și cu perucile colorate și damele din lumea mare își caută acum frizuri pentru sport și garden-party. Îndesebi sportul este acela, care a favorizat moda cu buclele mărunte și ușor de așezat.

Coafurile pentru stradă, prezintă ceva cu totul nou. Pălăriile fără cap dintr'odată au cucerit pe damele din Paris, față de pălăriile colorate. În Londra de ex. o curajoasă demimondă apără pe stradă cu o perucă albastră, fu însă silită să-și ia refugiu pe automobilul său, căci critica celor din jurul ei nu fu deloc măgulitoare.

Dimensiunile mari și culorile noi au dus în rătăcire atât pe damele căror le place moda, cât și pe frizer, astfel că abia la urmă au observat, că frizurile prea decorate nu întinerec deloc. În urma acestei constatări apoi, s'a produs o schimbare repentină, foarte favorabilă pentru cucerirea pălăriilor fără cap. — Pălăriile fără cap sunt foarte interesante. Este interesantă aceea, din a cărei margini iese vertical un decor de borangic, sau e interesantă și aceea care se aseamănă unei corfe umplută cu păr undulos. Sunt și de cele garnisite cu islogi, cu muslină colorată și mărgieie, plac mult și cele decorate cu o cununiță de tradafiri. — Natural, că și această inovație ca toate inovațiile va aduce cu sine justa revoltă a celor, a căror soartă e achitarea conturilor. Și de data aceasta nici nu este nemotivată această revoltă a lor, fiind vorba de o modă în adevăr foarte costisitoare. Trebuie să fie foarte cruțători în toate cheltuielile lor personale, așa poate le va succede să supraviețuască și această modă.

H. B.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 30 Maiu 1914.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță vreme moale, temperatură moderată.
Prognostic telegrafic: vreme moale.
Temperatura la amiazi a fost 16.4 C.

Pentru monumentul lui A. Vlaicu. În administrația ziarului nostru au mai intrat pentru monumentul lui Aurel Vlaicu: din partea claselor superioare, școală mixtă, din Căpâlnaș de sub conducerea d-șoarei inv. Geni Fașie, 4 cor., iar din partea d-șoarei inv. G. Fașie 2 cor.

Noul aparat Vlaicu. Cetim în „Viitorul” din București: În fine visul nostru s'a realizat. După lupte colosale aeroplanul tip nou „Vlaicu No. 3” e terminat și în curând, pasărea măcească, care uimea capitala, cu sborul ei ușor, va străbate iarăș văzduhul, sfidând forțele naturii, încercând iarăș, cu forțe noi, să îndeplinească idealul lui Vlaicu: *Trecerea Carpaților.*

Noul aeroplan nu prezintă modificări esențiale. S'au făcut mai multe schimbări tehnice, schimbări pe cari chiar Vlaicu voia să le introducă în noul aparat tip No. 3.

Aeroplanul nou a fost comandat de ministrul de război, încă din timpul când Vlaicu trăia. În același timp casa „Marconi” comandase încă 2 aparate. În total Vlaicu lucra la 4 aeroplane „tip No. 3” dintre cari unul era destinat lui, pentru experiențe.

Piese necesare construirii au fost furnizate de casa Marconi, care voia să întrebuințeze aparatele pentru stațiunile de telegrafie fără fir.

Construit pentru ministrul de război aeroplanul Vlaicu are un loc pentru pasager, motor Gnom de 80 H. P. așa că dacă n'ar întrece ca soliditate și construcție vechiul aparat, are să fie egal lui.

Lucrările au fost efectuate de dnii Magnan și Selișteanu, cari prin muncă neobosită, au reușit să realizeze ceea ce se plănuse de mult. Sperăm că lucrarea d-lor va avea succes, răsplătind prin succesul moral munca fără preget, muncă pusă în serviciul unei cauze mari, naționale.

Căci nu putem decât să ne fălim cu un monoplan care întrece pe toate celelalte existente — aceasta a dovedit-o cu prisosință Vlaicu — și care va duce peste hotare gloria genului românesc.

Greutatea cea mare, pe care au întâmpinat-o acei cari s'au grăbit să pună în execuție visul lui Vlaicu *aparatură „tip 3”* cu totul superior — a fost aceea a pilotajului.

Toți dnii ofițeri aviatori precum și pilotul *Macavei* s'au oferit să înceapă încercarea aparatului.

Cum însă nimeni, afară de Vlaicu, nu pilotase vechiul aparat, era riscat să se încredințeze monoplanul ori cui, fie chiar piloților celor mai îndrăzneți. Căci e de ajuns o singură greșală, un singur accident ca aparatul, opera întreagă a unei energii extraordinare ca a lui Vlaicu, să fie spulberată și aparatul discreditat.

De aceea nu putem decât să felicităm ministrul de război că a încredințat punerea la punct și pilotarea aparatului, dlui căpitan *Andrei Popovici*, maestrul și curajosul nostru aviator, care sigur va face să se reînalte gloria lui Vlaicu, a d-sale și a întregului neam românesc. — *R. Matei.*

Din patru sute rezerviști se prezintă numai șaptezeci. Regimentul 61 de infanterie din Dobrița, compus în majoritate din Români, a chemat la deprinderea de arme de primăvară 400 rezerviști, din cari însă numai 70 s'a prezentat. Crezându-se la început că absența rezerviștilor români stă în legătură cu „agitația valahă”,

PRIMA FABRICĂ BRAȘOVEANĂ DE ȘLEFUIT MARMORĂ, GRANIT, SYENIT, LABRADOR ȘI PEATRĂ

NAGY JÓZSEF

pietrar Brașov (Brassó), Kut-u 50.

Magazin permanent și expediție de obiecte de GRANIT și MARMORĂ din patrie și străinătate. — Execută tot felul de lucrări pentru clădiri, cripte, monumente mormântale și statui, lucrări de marmoră pentru mobile, garnituri pentru hotele și cafenele, portale, vane, plăci pentru pereți și table comemorative, în orice grosime din plăci de marmoră și granit din patrie și din străinătate. — Dela orice oferte 10% rabat. (Na 2068)

...făcut cercetări și s'a constatat că ceice nu prezentat sunt aproape toți emigrați, goști de mizerie în America mai fericită decât în țară, pe care au servit-o și care li-e marea...

O vizită la Mangra. Simpaticul nostru pernat dela ziarul de bulevard „Az Est”, care făcând faimoasele, chilometrice și mincinoasele rapoarte despre România — i-a făcut deunăzi vizită lui Mangra în palatul său dela Oradea în numărul de azi al ziarului său de senzație publică convorbirea și impresiile. Cică la Mangra cum intri în oficină te surprinde tabloul unei scene naturale al... contelui Tisza, la care Mangra privește din când în când cu duioasă simpativă. Apoi începe interviewul, în deosebită căruia reporterul jidan — ca să-și bată joc de o față bisericască, evident — îi pune vînturi cele mai întortochiate, caraghioase și amuzante întrebări. Iar trădătorul răspunde la toate cu cea mai mare seriozitate și inconștient povestește cum i-a părăsit pe naționalistii țării, cum va duce lupta înainte pe calea cea bună împreună cu toți preoții din Bihor, pe care îi stăpânește etc. Apoi de încheiere, în leșină cu bătaia primită în București, ca să se arate în fața publicului maghiar perfidul guvernului și a oficialității românești, îi îndreptățează ziaristului ovreu spre publicare o scrisoare de amenințare sosită la adresa lui din România, în care se spune textual:

„Aduceți-vă aminte de 3/15 Mai 1848! — Trădăscă solidaritatea și independența națională a Românilor de peste munți! Opinia publică românească condamnă pe vicarul Mangra!” (Subscrierii).

Adresa: „Trădătorului Mangra în Oradea. Români! depeste Carpați.”

Pentru această descoperire senzațională Fegyres Laczi ar merita o decorație; cât despre Mangra, el nu e vrednic nici măcar de un ou cocit!

Spovedanie publică. Cazul s'ar fi petrecut la alegerea recentă pentru parlamentul francez. Cînd o circumscricție erau candidați doi preoți: abatele Degroate clerical și contracandidat abatele Lemire cu program democrat. Credincioșii au dus o luptă inviersunată, în urma căreia abatele democrat a reușit cu majoritate covârșitoare; în schimb celălalt abate clerical și-a afurisit toți credincioșii și a dat ordin subalternilor ca pe alegătorii săi nimeni să nu-i spovedească ori cuminece. Ce aveau bieții creștini de făcut? S'au dus cu toții la abatele cel democratic, pe care-l aleseseră deputat, și l-au rugat să în schimbul votului ce l-a căpătat cel puțin să-i spovedească și cuminece, căci popa lor e foarte cătrănit. Bietul abate deputat s'a speriat cînd a văzut atîta lume: bărbați, femei, copii pe cari nici o săptămână întreagă nu-i ajunge să împărtașească cu harurile. De aceea a reușit la un truc ingenios. I-a chemat pe oameni în curte și l-a rugat să-i permită să-i spovedească sub cerul liber pe toți deodată, numai să-i răspundă la întrebările ce le pune. Atunci s'a petrecut o scenă ca de pe timpul apostolorilor. Abatele se ridică pe o tribună și cu glasul răsunător rostește:

— Ceice au căzut dintre voi în păcatul minciunii, să-și ridice mâinile sus!

...Și toți cei de față își ridicară mâinile amănunțit...

— Celce și-a vorbit de rău deaproapele, a injurat etc. să-și plece capul!

...Și toți cei de față își plecară capetele...

— Care dintre bărbați și-a înșelat nevasta; și soția care și-a înșelat bărbatul, să părăsască această curte!

...Și ca la un semn dat toți creștinii prezenti se porniră grămadă umiliți spre poarta de ieșire...

Abatele aleargă după ei și strigă ca să auză voci:

— Ascultați oameni buni, aceste nu-s păcate mari! Să ziceți fiecare „Tatăl nostru” de trei ori și vi se iartă...

Oamenii au oftat ușurați, dar nici că vor mai veni la abatele politician să se spovedească. — Cel puțin așa ne spune un ziar socialist care garantează pentru autenticitatea celor petrecute. Si non e vero, e ben trovato...

Insemnătatea cutremurelor de pământ din Italia și Austro-Ungaria. La 12 (26) Mai a. c. spiritiștii din Craiova au ținut sedință, care a durat dela ora 12 și 20 minute până la ora 1 și 15 m. d. a. Cu acest prilej la întrebarea: Ce însemnătate au cutremurele de pământ din Italia și Austro-Ungaria, s'a obținut următorul răspuns:

— O țară mare românească prevestește.

Popoarele creștine vor arăta omeniei păgâne, poarta iestrei din credința păgână.

Rusia va pune bazele popoarelor rătăcite.

Românii vor arăta credința popoarelor creștine.

Regele nostru lucrează cu răvnă la alcătuirea „imperiului român”.

Multă lume va pieri în luptele pentru libertate.

Popoarele păgâne vor pieri.

Rusia va porni războiul general în Europa căci Dzeu a poruncit surparea imperiului...

Neamul nostru oțelit va birui pe Unguri.

Popoarele europene asteaptă ziua Luminei Divine.

Ura Iudeilor e mare apărută în inimile lor.

Popoarele creștine puse în urma lor, nu-i va lăsa pe ei în pace și vor fi ucși.

Multă lume va muri în acele lupte.

O mare țară, mult iubită lui „Dumnezeu” va ține cu voi și multă lume va asculta de el.

Impăratul... va muri în curând.

Numele lui nu e văzut bine de Dumnezeu.

Procesul frumoasei Astafieva. La opera maghiară din Budapesta a fost angajată nu de mult Serafina Astafieva, fosta balerină la curtea imperială rusească. Raportorul teatral dela ziarul „Pesti Hirlap” se vede că nu prea i-a fost pe gust frumoasa dansatoare, căci într'o cronică teatrală i-a excepționat „nuditatea și concepția prea sensuală cu care-și interpretează dansurile”; pentru această expresie balerina i-a intentat ziarului proces de calomnie. Acum tribunalul a trimis o comisie de experți care să constate la fața locului dacă producțiile balerinei sunt imorale. Oricum va ieși procesul, nițică reclamă i se face și ziarului și, mai ales, frumoasei dansatoare.

Pericolul galben. Francezii au început să se teamă de atîția Chinezi cari sosesc zilnic în țară și aduc cu ei diferite boale molipsitoare. Cei mai mulți dintre ei nici nu caută după lucru ci colindează vânzând amulete, arată producții de scamatorie și prin oreșele mari cerșesc. De curând au debarcat la Marseille vre-o 1000 de copii chinezi sub 15 ani. Autorităților le-a părut cam suspectă această invazie neobișnuită. Făcându-se cercetare s'a constatat că există câteva birouri de plasare, cari ademenesc pe acești omuleți galbeni în marile orașe ale apusului și storc banii dela ei adunați cu cerșitul. Impotriva ăstorfel de întreprinzători s'a pornit anchetă severă.

„Societatea oamenilor grași din Franța” a înaintat deunăzi forurilor competente o petiție în care cere intervenția în sensul ca ușile trenurilor, tramvaelor, autobuselor, birjelor etc. să se facă mai largi căci cum sunt azi lor le face anevoioasă intrarea. Partea patetică a petiției e unde se zice că „cetățenii corpolenți ai Franței sunt tot atîta de buni patrioți ca și cei cu fizicul slab, ba — după cum zice Shakespeare — sunt chiar și mai buni, deoarece sunt mai robusți”. Primarul Parisului a dat petiția specialiștilor să o studieze și apoi să se pronunțe...

Stricteța țarevnei văduve. Despre Maria Feodorowna, mama țarului, se știa până acuma numai la curte că e foarte strictă și se bănuia că-i face noru-si multe zile amare. De curând

s'a ținut în Petersburg un requiem pentru cei dintâi căzuți în războiul ruso-japonez. De față au fost membrii curții precum și cele mai de seamă familii, printre cari și contesa Nestic, care a trăit mai mulți ani în Paris și e o femeie strălucitoare de frumusețe și elegantă. Aceasta se vede că nu i-a făcut impresie bună țarevnei, care la ieșirea din biserică nu s'a putut stăpâni să nu-i șoptească noru-si așa ca să auză toți:

— Nu știu de ce parizienele ăstea nu se îmbracă cum se cade? Ele și la biserică vin ca la bal...

Contesa era cât p'aci să leșine la auzul acestor vorbe, de nu venia țarevna tânără care a mîngăiat-o:

— Nu te supăra, vezi că și soacră-mea e femeie limbută ca toate femeile, prin urmare nu se poate stăpâni să nu critice.

Dreptaceea st. noastre cetitoare să nu se mai supere cînd cineva le aduce epitetul de limbute, deoarece e constatat că nici împărăteșele nu sunt scutite de această însușire specială femeiască...

Sinuciderea baritonului Costescu la Viena. O telegramă sosită din Viena aduce trista veste că baritonul Aurel Costescu, de fel din Brăila, s'a sinucis acolo, trăgându-și un foc de revolver, în partea stîngă a pieptului. Starea lui e destul de gravă. El a fost internat la spital și a rămas în cura medicilor. Asupra cauzelor cari l'au determinat pe nefericitul artist să-și curme zilele nu se știe nimic, deoarece telegrama nu amintește nimic. Se pare că e vorba de o nemulțumire de ordin intim, întrucât Costescu avea la Viena un angajament frumos, cântînd cu succes la Opera populară.

Monografia: „România în 1916”, de sub direcțiunea dlor Scarlat Lahovary și René C. Polysu anunță că tipărirea ei începe la 15 Mai și va apare în mod periodic, de două ori pe lună cu începere dela 1 Iunie v. Lucrarea aceasta se face în vederea epocii apropiate a jubileului de 50 ani de domnie a regelui Carol. Numărul specimen se vinde cu 3 lei exemplarul și se găsește de vânzare la toate librăriile. Numărul dela 1 Iunie v. va cuprinde constituția României și istoricul societăților petrolifere, și se va vinde cu 1 leu exemplarul. Ad.: Aleea Sevastopol 24. Telefon 40 pe 49.

Coroane eterne. D. Titu Morariu, paroh în Berghin, soția sa Victoria și fetițele lor Dorica și Victoria, dăruiesc, întru vecinica pomenire a fiicei respective surorii lor Getta 5 cor., la Legatul Sabina Dr. Preda n. Andreica pentru ajutorarea copiilor săraci din Câmpeni, aplicați la meserii, al Fondului Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăceilor meseriași. La acelaș legat au mai dăruit Aurelia Preda măr Băcilă și fiicele ei Viorica și Sabina, 60 bani; Nicolae Oțoiu, inv. măsar și Zosim Cichindelean inv. cismar, câte 25 bani; Tache Sarpe și Marin Filipescu, mehanici (Luicolln 71 Mons Road, Engl.) cor. 1.18; Nicolae Popa, măestru croitor de vestminte bărbătești și femeiești și soția sa Victoria n. Nandrea, 1 cor. și Petru Bendorfeanu econ., în amintirea mamei sale n. Simtion, 1 cor. În loc de cunună pe bustul desvilit Duminică la 3 Mai n. c. al mult regretatului Ion Rusu-Șirianu, familia prezidentului Reuniunii meseriașilor sibieni Victor Tordășianu, a contribuit cor. 2.50 la Legatul T. L. Albin pentru ajutorarea copiilor săraci din Cut, aplicați la meserii al fondului Episcopul Nicolae Popea, pentru masa învățăceilor meseriași.

Contra Intemperțiilor. „Daily Mail” ne aduce o nouă dovadă de calitatea de oameni practici, a Englezilor. Englezii au început acum să se asigure și împotriva zilelor ploioase pe cari întâmplător ar putea să le aibă în timpul concediului lor de vacanță.

Compania care face asemenea asigurări se numește „Pluvius” și cu toate că nu are de-

„KRISTÁLY”
FABRICĂ DE SPĂLAT CU ABURI
CLUJ (KOLOZSVÁR).

Pachetare gratuită.
La lucrări de peste 10
coroane, expediarea se
face franco. (Kj 1548-59)

Curățire și vopsire chimică
de haine în orice culoare.

Călcare lucie de gulere. Co-
mandele din provincia se execută repede.

cât trei ani de existență, în preajma vacanței, o imensă mulțime de polițe se semnează de către cei cari pleacă în concediu ca să se întrezeze.

Ziarul englez explică astfel motivul binecunoscut, pentru care se fac asemenea asigurări.

Un funcționar oare-care din Londra dorește să petreacă o săptămână de concediu într-o localitate de întremare, dela marginea mării. Pentru aceasta el este nevoit să cheltuiască o sumă oarecare ca să aibă locuință și întreținere. Foarte bine! dar omul nu vrea să cheltuiască acei bani în zadar și ține prin urmare ca vremea rea să nu-i strice zilele de concediu din acea scumpă săptămână. Și cel puțin dacă inevitabilul nu se poate înlătura, măcar să nu piardă banii și atunci se asigură la societatea „Pluvius”.

Pe lângă celelalte cheltuieli mai varsă și la compania de asigurare șapte franci și omul pleacă liniștit, căci știe că de îndată ce în săptămâna sa de concediu, va dovedi că a avut trei zile cel puțin ploaie, va căpăta în schimb 55 franci, adică aproape tot cât a plătit el pentru întreaga pensune.

Și asemenea avantaje le au vilegiaturistii în Anglia, tocmai într-o țară destul de ploioasă!

Un preot și un învățător vânzând crucea. Un bun prieten al nostru din Nădlac ne comunică o veste aproape de necrezut, care este comentată și azi cu multă aprindere de către frații noștri din această frunțasă comună. E vorba, adevărat, că cele două reuniuni românești de înmormântare de acolo au zidit, acum vre-o 8 ani, după proiectul aprobat de comitetul parohial gr. or., un foarte frumos șopron cu turn și cruce pentru scutirea și păstrarea carului comun mortuar.

Pe atunci președinți ai celor două reuniuni de înmormântare erau dnii V. Marcovici, preot (decedat acum câțiva ani) și vrednicul învățător în retragere d. Samson Lugojan.

Acum însă ajungând în fruntea celor două reuniuni preotul Nic. Chicin și Taucsán Romulus, șopronul cu turnulețul și crucea de pe el au devenit — acum, după 8 ani de zile — spin în ochii noilor președinți, cari împreună cu comitetele reuniunilor fără nici o vorbă au hotărât îndepărtarea turnulețului și a crucii de pe șopron.

Până aci ar fi ce-ar fi, dar dnii președinți, **preotul N. Chicin și inv. Taucsán R. au vândut turnulețul și crucea unui țelal** (cumpărător de lucruri vechi) care spre cea mai mare rușine și scandalizarea credincioșilor ziua la amiazi a așezat turnulețul și crucea pe un cărucior cu care se transporta gunoiul din grajduri și l'a dus acasă. Judece ori cine fapta numiților președinți ai reuniunilor noastre de înmormântare.

Minunile chirurgiei. Bucurați-vă cei cari nu aveți nas, sau ați avut și vi s'a tăiat s'au pierdut; bucurați-vă, zic, căci știința a descoperit mijlocul de a face nasuri în modul cel mai artistic și mai puțin de recunoscut. Va să zică știința a ajuns să facă nasuri mai frumoase de cum mama-natură este în stare uneori să le facă.

Și aceasta nu este reclama vre-unui institut de beauté, care se laudă că a descoperit balsamul vecinicei tinerețe și că nici o sbârcitură, fie ea cât de veche, nu va mai putea rezista masajurilor electrice, cremelor și alifiilor salvatoare și nu este nici reclama vre-unuia din miile de descoperitori al celui mai eficace leac împotriva cheliei, ceace nu împiedecă de fel ca să se înmulțească cheliile. Nu, ceace o să cetiți mai jos nu este nici poveste, nici invenție, nici fantezie, ci știință curată, de pe urma căreia omenirea va avea cu adevărat să se folosească.

Profesorul Koenig din Marburg a făcut la reuniunea asociației chirurgicale din Berlin, comunicarea unei noi metode prin care se poate, cu succes, înlocui lipsa din naștere ori accidentală a nasului, printr'unul creat prin mij-

locul chirurgiei, în așa fel încât să nu se cunoască operația făcută.

Pentru că fragmentele de piele și carne, cu care se făceau până acum asemenea experiențe, nu dădeau rezultate destul de mulțămitoare și nasurile fabricate astfel nu aveau tărie și forma cerută, eminentul profesor a făcut experiențe, cari au dat cele mai strălucite rezultate slujindu-se în acest scop de una mică bucătică din stern. Grație acestui fragment cartilagos, nasurile căpătate în urma operațiilor, sunt prevăzute cu nări rezistente, așa că nu numai ca formă, dar și ca alcătuire sunt o adevărată minune a chirurgiei moderne.

Congresul internațional al camerilor de comerț. La 8 și 10 Iunie st. n. 1914 se va ține la Paris congresul internațional al Camerilor de Comerț și al asociațiilor comerciale și industriale.

Iată ordinea de zi fixată, deocamdată, în mod provizoriu:

1. Raportul biuroului asupra urmării dată rezoluțiilor congreselor precedente, în privința datei Paștelor, fixării calendarului și statisticilor vamale.

2. Folosele unei acțiuni internaționale în contra concurenței neleale, în sensul legislațiilor existente.

3. Unificarea legislațiilor relative la procedura de arbitraj în litigiile cetățeniei din țări diferite.

4. Unificarea legilor asupra varantelor, în scopul de a ușura, de a întinde și de a garanta mai bine creditul asupra mărfurilor.

5. Proiect de studiu comparativ a polițelor de asigurare în trafic internațional (în calitate de documentare și în scopul de a le ameliora redacțiunea).

6. Proiect a unui tip uniform de consoament, în ce privește condițiunile generale, pentru liniile concordate sau regulate de navigație, spre a împiedeca contradicțiunile, surprizele sau incertitudinile.

7. Cercuri postale și virimente postale internaționale.

8. Unificarea legislațiilor asupra cecului. (raportul comitetului din Londra).

9. Modificări și adăogiri la regulamentul congreselor internaționale a Camerilor de Comerț, votat la Milan în 1906.

Condamnați pentru omor și jaf. Tribunalul din Budapesta a condamnat astăzi la temniță pe viață pe Roza Kóbori și amantul acesteia Gustav Nick, cari au ucis și jefuit anul trecut pe demimondena Mágnás Etza, al cărei cadavru l-au pus într'o ladă și l-au dus la țărml Dunării, unde a fost aflat în aceeași zi dimineața. Ambii ucigași au fost veseli la publicarea sentinței, văzând că justiția i-a scăpat de furci. Un amănunt interesant: criminalii pe deasupra au mai fost condamnați și la pierderea postului și a drepturilor politice pe câte zece ani...

Teribila catastrofă de pe mare, despre care am dat câteva știri în numărul de ieri, a mișcat lumea întregă. Ciocnirea celor două vapoare „Empress of Ireland” și „Storstad” s'a întâmplat vineri în zori la gura râului St. Laurentiu (Canada de est), unde râul e de 16 km. lat și 200 m. adfund. Vaporul de persoane s'a scufundat imediat, cel de transport a fost tras la țărml. Nici până acum nu se știe precis câți morți sunt; se dă numai cu socoteală că ar fi și peste o mie. Cei mai mulți erau emigranți cari voiau să se întoarcă acasă.

Un fost deputat maghiar arestat în America. Opoziția maghiară având proiectată o călătorie și în America, a trimis înainte pe fostul deputat

Farkasházy să prepare calea pentru priinde. Dar la debarcare în Ellis-Island politicianul ungur a fost arestat frumuseț, pe motivul că e individ cu trecut dubios. Vezi că legile americane sunt riguroase chiar și față de națiunea maghiară cavalerescă, căreia i-a tăiat poita de excursii...

Criza agricolă din Austria. Săptămâna trecută a avut loc la Viena două întruniri: una a consiliului comunal și alta a societății economice, care a hotărât unanim să ceară guvernului reducerea imediată a taxelor vamale pe cereale. Toți oratorii au fost de acord că vămle urcate pe cereale nu folosesc decât marile proprietari, dar că vătămă în același timp și pe țărani și pe consumatori. Reprezentanții ai științei, deputați dela orașe și dela sate, delegații din cercurile micii agriculturi au motivat cererilor, ca politica vamală actuală să fie desființată și prețul cerealelor să se efiinească.

După ce au vorbit diferiți reprezentanți ai agriculturii, ai comerțului și industriei s'a votat următoarea rezoluție:

„Adunarea societății economice austriece care a avut loc astăzi salută comunitatea de interese economice care a fost declarată pentru prima dată între reprezentanții burgheziei și rășenești, în special ai meseriei, ai comerțului și ai industriei gata și între reprezentanții țărâniei.

„Adunarea protestează cu energie în contra vămilor exagerat de urcate pe cereale și nu trețe, care îngreuniază traiul maselor populare, împiedecă creșterea vitelor, scumpesc carnea și ne silesc să recurgem la târgurile străine. Desființarea vămilor pe cereale, nu numai că ar face să dispară aceste rele insuportabile, dar ar oferi și posibilitatea de-a încheia convenții comerciale favorabile, pe cale de compensațiune.

După cum țărâniea este periclitată în existența ei prin scumpirea nutretelor tot astfel producțiunea industrială este împiedecată să se dezvolte prin disproporțiunea între vămile pe produse brute și semi-fabricate de o parte și la fabricatele gata pe de altă parte.

Adunarea declară că încheierea unei convenții cu Ungaria care să treacă de durata convențiilor comerciale încheiate cu alte state, ar avea de urmare să lege Austria pentru multă vreme, ceace față de repede fluctuanța a intereselor economice, ar putea vătămă Austria.

La adunarea consiliului comunal al orașului Viena s'a adoptat următoarea rezoluție:

1. Guvernul este rugat să pună la cale o reducere imediată și în mod trecător a grăub și secarei;

2. Guvernul este rugat, să intervieve ca reforma bursei din Budapesta, promisă de guvernul ungar, să fie înlăptuită;

3. Guvernul este rugat, să fixeze stocurile de cereale aflătoare în țară, să reguleze vânzarea lor și să convie cu guvernul ungar, ca să întreprindă și el o statistică analoagă.

x **Am onoare a aduce la cunoștință m. st. Doamne,** că au sosit pălăriile după cea mai nouă modă. Transformările le execut în timp de două ore. Cerând sprijinul binevoitor a m. st. Doamne, semnez cu stîmă: **Iulia Roman** Arad, Deák-Ferencz u. 2. (2089-3)

x **Desfacerea unei vechi prăvălii.** Firma Strecher-Farkas din piața Thököly, după o existență de 16 ani și-a început desfacerea mărfurilor — cu permisiunea din partea autorităților. Cu acest prilej se vând cele mai frumoase și elegante costume, stimate, briliante, articlii de aur și argint, ceasuri etc. cu prețuri foarte convenabile.

LIPIK BĂI TERMAL-LE ȘI NĂMOL-LOASE VINDECĂ CU SIGURANȚĂ CU

temperatura de 64° C, cu radioactivitatea isvoarelor sale cu nămolul său
reuma, ischias, exsudate, dureri de oase.

cu termele alcalice
catar, dureri de stomac, diabet și dureri nervoase.

cu isvoarele de conținut iodice
boalele copiilor, constipația și arterioscleroza.

Cură de băi, — de băut și de nămol. ♦ Bucătării dietetice. ♦ Sezon peste întreg anul. ♦ Sistem penzionar cu băi. Bo 2074

Prospecte trimite franco direcțiunea: **DIRECTION DES THERMAL-u. SCHLAMM-BADES, LIPIK.**

AVIZ CĂTRE PUBLICUL ROMÂN. Cunoscutele multe lipsuri ale poporului nostru dela sate, deschis în Budapesta un *Birou de informații* în felul acesta să stau în ajutorul publicului român în ori care afacere ce se ține de Budapesta.

Dau informații referitor la rugărilor înalțate ministerului ori Curiei. Urgitez rezolvarea lor și rezolvare favorabilă. Mișcesc împrumuturi pe amortizare și vânzări de moșii și păduri.

Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoare, mașini de imblățit mânăte cu locomil, cu motor, cu cai ori cu mână, mașini de sămănat, de cosit grâu, ori iarbă, pentru adunarea ori despoierea cucuruzului, pluguri etc să scrie mie căci gratuit îl recomand fabricii de unde își poate cumpăra toate aceste pe rate și cu condiții mai ieftine ca la agenturi jidovești. Scopul este ca țaranul român să-și cumpere marfă din mâna primă și cu garanță mare. Să vă de firme cari nu sunt fabrici. Să vă feriți de jidovi căci vă înșeală.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 moli și sită mânăte cu mâna care face 100 kg. făină la zi. Prețul e 320 cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate recvizitele economice.

Cu stimă:

L. OLARIU.

Budapest, II., Margit-körut 11.

x Nadler és Dr. Schönfeld fabrică de orologe pentru turnuri, Budapesta VIII. Prater 9. O recomandăm în atenția On. public cetitor. Această firmă, după cum suntem informați liberază cele mai perfecte orologioare pentru turnuri, cu preț redus bisericilor și comunelor. Trimitte om de specialitate pentru luarea măsurilor necesare pe cheltuiala proprie. Ia garanție pentru orologioare liferate. Lămuriri și catalog trimitte gratuit celor ce se refer la acest anunț din ziarul nostru.

x la atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelmann pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuiera scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lină cafea. Prețul 2 coroane. Pregătește și expediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhá-u. (Mi 1621)**

x Cîrc în Arad. Cunoscutul cîrc al lui Horváth va sosi dimineața zilei de 4 Iunie n. cu un tren special pentru câteva zile în Arad. În aceeași zi seara la ora 8 și jum. va da o mare reprezentație de deschidere în sala Bela. Programul circuitului e similar programelor speciale de acest fel și în consecință va mulțami așteptărilor on. public.

x Atragem atențiunea on. cetitorilor noștri asupra anunțului **Dr. Lazar Popovici, Viena.** Îndeosebi se recomandă stabilimentul acelor bolnavi, cari ar voi să facă cură la Viena, unde în cas de lipsă, pot consulta și somitățile facultății de medicină de acolo.

x Căruia îi lipsește necesara mișcare a corpului acela în curând se ivește lipsa de apetit, lipsă de mâncare perturbații în mistuire, boli îndelungate de stomac, incuieri tenace, boală de ficat și hemoroizi. Aceste boale le vindecă apa amară naturală **FRANZ IOSEF**, dacă în câteva săptămâni dimineața pe nemăncate, seara înainte de culcare beți în fiecare zi câte un pahar. Revista medicală londoneză „Lancet” a analizat această apă și a ajuns la convingerea că această apă merită recunoștință. De vânzare în farmacii, drogherii și bănci. (Hi 1867)

OBONIA ȘCOLARĂ

Despre organizația școalelor de menaj din străinătate.

II.

Elveția. Cantonul de Fribourg este unul dintre cantoanele în care învățământul menajer este organizat cu mai multă grijire. Organizația acestor școale și învățământul ce cuprind este independent pentru fiecare canton și se poate deosebi cu totul unul de altul. Direcțiunea instrucției publice de Fribourg introduce la anul 1895 ca învățământ oficios cursurile menajere în toate școalele secundare din canton. Examenele pentru obținerea brevetului, conțin o parte practică și teoretică din acest învățământ.

La anul 1901 și-a pornit activitatea cel dintâiu curs normal menajer, curs de 4 luni, cu scopul de-a da institutoare de menaj pentru canton. Numai decât se înființară cursurile complementare din întreg cantonul, cele dintâi în comunele: Tavel, Guin, Schmiten, Romont, etc. La început aceste cursuri nu erau obligatoare, puțin în urmă însă, la sfârșitul a. 1904—05, prin ordinul Instrucției publice deveniră obligatoare pentru fetele absolvente ale școalei primare și secundare și cari locuiesc distanță de 4 klm. de comuna în care este școala. Instrucția publică indică cari comune aparțin cutărei școli dându-le totodată angajamentul de-a o susține, rezervându-și însă dreptul de a aproba sau desaproba închirierea localului și numirea institutoarei.

Programul este fixat în 80 zile de curs, împărțind aceste 80 de zile în doi ani. Astfel o elevă poate frecventa un an 30—40 zile, completând restul anul următor, obligată fiind însă, de-a urma aceste 80 zile. Lecțiile se predau fiecare săptămână unui grup de 10—12 eleve, cari trebuie să vie în ziua fixată de comuna căreia îi aparține școala.

Localul și mobilierul școalei este aproape același în tot locul, redus la necesar. Localul consistă din următoarele apartamente: O bucătărie, sală de mâncare, sală de lucru care servește și pentru călcat, pivniță, spălătorie, o grădină plasată în apropierea acestui local închiriat.

Elevele li se predau lecții de practică și teorie. Locul principal îl ocupă **bucătăria**; noțiuni generale teoretice și pregătirea bucatelor simple.

Croitoria cuprinde: desenul tiparelor obișnuite și confecționarea obiectelor de lingerie și îmbrăcăminte simple și de toate zilele. Spălătorul și călcatul rufelor. Petecitul și împletitul ciorapilor. Higiena și în sezon și vreme bună grădinaritul. Cursul începe la 8 ore dimineața și ține până la 5—6 ore seara, și afară de taxa de 50 bani pentru masă, este gratuit pentru toate elevele. Absențele neautorizate sunt pedepsite cu strictețe. Institutoarea, numită pentru un termen de 4 ani are conducerea și responsabilitatea totală, a localului și mobilierului școalei. La sfârșitul anului al 2-lea elevele dau un examen definitiv în fața comitetului și a inspectoarelor școlare.

Toate acestea școli de menaj sunt supravegiate de inspectoarele federale și cantonale, cele dintâi sunt 3 în Elveția întreagă și sunt numite cu îndatorirea de a supraveghea și vizita odată în doi ani fiecare școală. Inspectoarele cantonale sunt numite de către instrucția publică a fiecărui canton.

Școalele menajere normale din Elveția. Cea dintâi a fost înființată la Berna la a. 1897 fixând cursul de 18 luni, la a. 1911 completându-l la 22 luni.

Nu mult în urmă s'a deschis cea din Zürich aproape cu același program, curs de 2 ani și am-

bele cu limba oficioasă și de propunere cea germană.

Anul acesta s'a anexat la școala menajeră din Losana un curs normal de 2 ani.

La anul 1904 Elveția franceză are cea dintâi școală normală în Fribourg cu limba oficioasă franceză și este singura șc. normală de această bransă în care cursul este de un an.

În Franța singura școală normală este cea din Grignon lângă Paris și poartă titlul de *Ecole superieure agricole et ménagere*. Aceasta școală cu programul foarte vast și multilateral cuprinde pe lângă învățământul menajer teoretic și practic și curs special de lăptărit, grijirea vitelor și creșterea paserilor, și vaste noțiuni de învățământ agricol. Organizația școalei este sub directa grijire a ministerului de agricultură și este singura care dă brevet pentru profesoare și directoare în această bransă. Condițiunile de primire sunt foarte pretențioase, recurențele au să dea examene și concursuri atât teoretice cât și practice în fața unei comisiuni numită de minister. Sunt preferate cele cu diplomă pentru școale superioare, licențiate, etc. Cunoștințele pe terenul practic este obligator.

Lecțiile teoretice sunt predate în școală de către profesorii universității din Sorbona. (Anul trecut dintre 300 de recurente au trecut cu succes examenele de primire și au fost admise 32). Eleve de naționalitate străină se primesc numai în caz când nu se prezintă franceze; chiar ca și eleve libere pentru un timp oarecare trebuie obținută îngăduința ministrului de agricultură.

Belgia are mai multe școli normale menajere în *Wavre-Notre-Dames, Liège, Anderves*, statul însă nu eliberează diplomă pentru eleve de naționalitate străină.

Elveția, 1914.

Tulia Bogdan.

OBONIA SPORTIVĂ

Regele George al V-lea la emulațiile de football.

Toată lumea sportivă își îndrepta privirile spre Londra în ziua de 26 Aprilie. În ziua aceasta în Anglia întreagă numai două echipe joacă popularul joc: footballul. În ziua aceasta, în bătaia unui soare de primăvară, în prezența unui public, care trecea peste 100,000, cei unsprezece oameni ai echipei Burnley bătură pe favoriții din Liverpool cu minimalul rezultat de 1:0. Ziua aceasta e cea mai însemnată zi a footballului. În mijlocul tribunelor cu etaj catifeaua purpurie a lojel regale, dădea un aspect solemn întregii emulații. **Regele George al V.** din loja aceasta privia variațiile acestui joc și nouă cunoscut. Iar când din 100,000 de piepturi isbuciseră strigătele: „trăiască regele”, „trăiască Burnley” în avântul sentimentelor, peste terenul palatului „Cristal” plutea mulțămirea sentimentului de unire. Vizita regelui a fost așteptată și regele a înțeles însemnătatea acestei așteptări. De acum lumea se schimbă iar regele George al V. e primul care a încurajat cu prezența sa democraticul joc: footballul... Iată un rege care înțelege fazele unei evoluțiuni sociale... Noi Români când vom avea 10,000 de privitori la emulație de football, iar în public nu un rege ci cel mult un episcop?

Un dar senzațional de 500,000 franci pentru Olimpiada din Berlin. Vestea cea mai bine primită din ședința de Vineri a „Comitetului național de sport” francez a fost vestea pe care a adus-o președintele acestui comitet **contele Clary**. În tăcerea solemnă a sălii contele Clary cu un laconism străin Francezilor spunea: „Am onoare a aduce la cunoștință, că d. Zaharoff Basil a dăruit suma de 500,000 franci cluburilor franceze pentru Olimpiada din Berlin, faptul se caracterizează prin sine”... La vestea aceasta publicul n'a mai fost așa la-

HOTELUL SAYOY BUDAPEST, VIII., József-körut 16.

Hotel modern, cu aranjament nou, încălzire centrală, apă caldă și rece în fiecare cameră, lift ziua și noaptea. — Sub conducerea personală a lui

Rendes Szidor.

Camere cu un pat dela 3 coroane în sus, cu două paturi dela 5 coroane în sus, socotind aci și încălzirea, luminatul și serviciul

Nou sistem pensionar, proviziune la o zi pentru 4 coroane.

La petrecere mai îndelungată se dă favor.

(Go 2003)

Camere pe lund pentru 80 coroane.

conic ca președintele ei luă pe umeri pe donator și-l purtă în triumf în mijlocul unei bucurii generale și a unui șgomot enorm. Un englez care era de față văzând această erupțiune esclamă: „500,000 e mult însă totuși nu înțeleg de ce atâta bucurie”. Un vecin îi strigă: „Vom bate pe germani”... „Aha”! „Înțeleg” replică englezul și se pierdu în mulțime.

La gestul acesta generos mi-a venit un gând:

Când va fi sportul la noi Români o tendință a maseselor și nu a câtorva studenți universitari?

Echipe „Petru Maior” și juniori „Heinrich”. Petru Maior învinge 4:1 (1-1). În mirosul plăcut al pajistei de primăvară și în bătaia unui vânt destul de puternic cei 11 oameni se delectară cu cel mai frumos joc, pe care l-a prestat vr'odată echipa Petru Maior. La început „Petru Maior” contra vântului cu soarele în față joacă cu 9 oameni numai, însă nu peste mult Suciu și Ungurean sosesc și-și ocupă locurile, unde li se simțise lipsa binisor. Dușmanul favorizat de vânt și lipsea acestor apărători își asigură conducerea cu 1 goal. Echipa noastră era compusă în felul următor:

Nicolaevici

Pfeil—Ungurean

Zbegan—Suciu—Leucuța II

Vlad—Biju—Câmpian—Leucuța III—Gruescu

Trei jucători din echipă au fost înlocuiți cu rezerve, cari au arătat un joc destul de mulțămitor.

După goalul băgat în poarta jucătorilor noștri Câmpian începe jocul și trecând înainte Leucuța III îi dă cotea care zboară în arc puternic spre marginea stângă. Cu toții credeau că e deja afar' de linie însă Gruescu cu picioarele lui repezi o oprește și într-o goană nebună o duce până la linia de corner de unde îi dă avânt peste capetele dușmane. Toți așteaptă cotea și când se apropie de pământ Câmpian cu un arc maestru o aruncă în colțul stâng al porții. „Goal” izbucnește din piepturile privitorilor. De aci încolo echipa „Petru Maior” arată un joc de școală îngrămădind poarta dușmană cu alte 3 goaluri. Deosebită laudă merită goalul al 3-lea făcut de Leucuța III, acest tânăr pe cât de mic pe atât de isteț și neastâmpărat. Dintre jucătorii echipei române s'au distins mai departe Ungurean cu liniștea sa de ghiată și Pfeil cu pusecăturile lui lungi și sigure. Dintre acoperitori Leucuța II a arătat un joc cu adevărat frumos. Suciu juca prea rece și indispus. Zbegan a folosit mult. Și mai să uit... pe Biju, care cu asalturile lui repezi a băgat un avânt puternic în linia de combatanți. Echipa „Petru Maior” a câștigat mult în persoana acestui jucător iurist, vecinic certat cu poarta dușmană.

Privind jocul acesta frumos și plin de foc prezintat de echipa „Petru Maior”, involuntar mă cugetai la anul trecut când această echipă, din toate cerințele jocului de football, avea numai însuflețirea, iar azi cu ușurință bate atâția adversari. Dacă vor continua și mai departe așa, atunci suntem convinși că în anul apropiat vor putea câștiga cele mai frumoase izbânzii sportive naționale. Le dorim tot norocul și toată dragostea de muncă.

Duminică, într'un joc frumos echipa „Petru Maior” a ajuns un rezultat de 2:2 față de o echipă combinată a clubului „Boac”. Isbânda aceasta se caracterizează de sine și promite publicului dela Orăștie o zi frumoasă și interesantă. Să-i vedem și acolo tot așa de norocoși și agili.

Lisandru.

INSTRUMENTE

Intrunirea agricolă din Ludoșul-mare.

Cei cari nepreocupați urmăresc activitatea Reuniunilor noastre agricole sibiene, nu pot să aibă decât păreri bune despre tot ce ea a făcut în cel din urmă 25 ani de muncă ai ei și pentru tot ce ea îndeplinește și astăzi, atât pentru înălțarea însuși a așezământului, cât și mai ales pentru îmbunătățirea materială a claselor noastre agricole, în deosebi a cultivătorilor noștri mici, în serviciul cărora stă așezământul. În afară de cele 38 expoziții organizate de ea: 22 de bovine, 2 de oi, 5 de poame, 8 de copii și 1 din industria de casă; în afară de cele 20 plantări de pomi altoiți, făcute în tot atâtea localități, în afară de cele 5 serbări ale pomilor și păserrilor, organizate în 5 comune fruntașe și în afară de câteva cursuri de altoit, de 8 prelegeri sistematice economice populare etc., ea singur întruniri agricole a ținut până acum 58. Această muncă, îndeplinită în aproape toate comunele cu populațiune română din comitat, cercul de activitate al Reuniunii, a reclamat multă osteneală, mult timp și mai ales multă dragoste față de aproapele, avizat la sprijinul și la luminarea celor binecuvântați de Dumnezeu cu puțința de a jertfi din aceea cu ce creatorul i-a înzestrat. Acestea lucrări, făcute la fața locului și în ființa de față a obștelor noastre, au fost cel mai bun prilej de a afla despre relele și neajunsurile, de cari suferă populațiunea, și mai ales de a chibzui asupra leacului de aplicat pentru sanarea relelor. Nicăiri, ca la această Reuniune, nu s'a dat mai multă sancțiune adevărului, că „orice pas făcut înainte, te obligă la pasul următor”. Din desele întruniri și din celelalte lucrări ale Reuniunii, îndeplinite prin satele noastre, au izvorât tovarășii agricole, au izvorât însoțirile Raiffeisen și a izvorât mai ales dragostea populațiunii de a o rupe cu trecutul și de a se îndeletnici cu viața de întovărășire, de a se familiariza cu mașinile și uneltele economice, cu cultura pomilor, cu cultura nutrețurilor măestrite, cu cultura rațională a vitelor etc.

Cum însă scopul acestui îngust raport, nu este de a da oglinda tuturor lucrărilor, cu adevărat binefăcătoare ale acestei Reuniuni, mă mărginesc a pune în curent obștea noastră cu cea a 58-a întrunire agricolă, ținută, la 10 Maiu n. c., în frunța comună Ludoșul mare. Pregătiri pentru întrunirea aceasta se făcuseră încă în vara trecută, când însă din cauza ploilor torențiale, ea nu s'a putut ținea.

Acestor pregătiri este de a se atribui, între altele, și faptul îmbucurător, că la întrunire a luat parte întreaga obștea din Ludoș și mulți fruntași din Apoldul rom.

Intrunirea i-a premers sf. slujbă a vecernei oficiată cu solemnitate de tinărul preot Nic. Fara la finele cărela, celalalt preot, părintele Dr. Ion Stanciu vestește credinciosii, că de mult și de toți dorii reprezentanți ai Reuniunii agricole, au sosit în mijlocul nostru.

Intrunirea a fost prezidată de membrul din comitet dl R. Simu, asistat de Nic. Iosif și de secretarul Tordășlanu. Dl Simu trece în revistă neajunsurile, de cari economul nostru suferă și vizează la lucrurile, pe cari trebuie să le îmbrățișăm, să le îndeplinim, ca în locul atâtor rele, să se încuibe și între alii noștri bună starea și înaintarea. Intre alte multe stărurile asupra îndeletnicirii cu cultura albinelor, care e atât de ușoară, plăcută și bănoasă. Față în față cu o coșniță mobilă sistem „Dzirzon” și cu unele recvizite, dăruite de Reuniune, dl Simu a tractat cu competență de vechiu stupar practic și teoretic toate fazele prin care trece stupul până să ne dea miera și ceara atât de căutată în comerț. Atât coșnița cât și uneltele s'au dăruit ama-

torului Ilie Troancă Nr. 120, econom, cu oblițându-l, ca la timpul său să pună la dispoziția primăriei comunale din prăsila stupului un roiu, care să se dăruie altui econom, doritor de a se îndeletnici cu stupăria.

După dl Simu a urmat discursul membrului din comitet N. Iosif, care, cu lungă praxă în îndeletnicirea cu pomăritul și vileritul, ni-a vorbit despre noua cultură a viilor și despre soiurile de poame, cari ar trebui cultivate pe toate răzoarele, pe toate potecile.

La sfârșit a luat cuvântul secretarul Tordășlanu, care raportându-se la multele neajunsuri, de cari ne stăpânii frații ludoșeni, stărue pentru adunarea lețelor, pentru înfrățirea tuturor intelectualilor și frunșilor din această comună, cu adevărat mare, dar ca din lipsa de așeză minte, nu arată alt spor, decât cel al înmulțirii populațiunii. Ne vorbește despre felurile întovărășiri: de copii, de juni, de june, de bărbăni de femei, cu cari se laudă alte popoare mai înaintate. Stărue asupra scopurilor, ce ele le urmăresc și asupra rezultatelor, pe cari acestea așezăminte le obțin. Frații, frați ludoșeni, zice Tordășlanu, fel de fel de însoțiri și atunci fața posomorâtă a caselor noastre, de fel zidite din material solid, dar netincluite și neruite pe din afară, nu va mai contribui la ameliorarea sufletului privitorului”. De încheiere stărue pentru înființarea unei tovarășii agricole cu scop de-a procura mașini și unelte agricole, pentru înființarea unei Reuniuni de femei, cu chemarea de a deștepta în mulțimea pentru frumos, și a unei însoțiri sătești de tem Raiffeisen, acest al doilea așezământ, care loc pe lângă biserică, a cărei chemare este mântuirea noastră, la mântuirea vremelnică a poporului nostru.

Terminată întrunirea, s'au înscris la Reuniune mulți membri, între participanți s'au împărțit 100 bușurele folositoare, iar noi ne-am despărțit în nădejde că ludoșenii noștri, trăgând foloase din cele auzite, schimbă în spre bine fața posomorâtă a comunel.

„Învățător”

Bursa de cereale din Budapesta.

(După 50 kgr.)

	— 30 Maiu
Geâu pe Octomvrie	13.45
Secară pe Octomvrie	10.05
Ovăs pe Octomvrie	8.20
Porumb pe Maiu	7.95
Porumb pe Iulie	8.00

POSTA REDACTIEI

din lipsa de așezăminte, nu arată alt spor, decât rugați să vă trimiteți fotografiile la adresa: **prof. Vasilescu, Ploiești.**

POSTA ADMINISTRATIEI

P. Opincariu, inv. Sebeșul-Săseșc. Adresa poștă e: Petru Ionescu, secretar ministerial, Budapesta.

Redactor responsabil: **Constantin Sava.**

ANUNȚURI
SE PRIMESC CU PREȚURI
MODERATE LA ADMINISTRAȚIA ACESTUI ZIAR.
TELEFON: 750.

Knapp Sándor, Arad

institut de vopsitorie, curățire chimică și spălarea cu aburi a albiturilor.

Local de primire: colțul străzilor Weitzer János, și Kazinczy.

Stabilimentul: strada Magyar nr. 26. — Comenzile din provincie se execută prompt și conștiințios.

Ka 1247

INȘTIINȚARE.

52111

Roagă binevoitorul sprijin:

HIRSCH ANTAL,

croitor domnesc **ARAD, Andrassy-tér nr. 22.**

Aduc la cunoștința on. public, că mi-am amplificat atelierul de croitorie cu un magazin de haine gata pentru băieți și copii cu mantale de tranzițiune și mantale de gumă. — Prețuri fixe convenabile. — Serviciu prompt. — La dorință în provincie trimet mustre.

Atelier pentru vopsirea hainelor în cele mai noi culori moderne, după model. — Curățitorie chimică a haine, în mod ăusat. — Curățitorie și vopsitorie de dantele, perdele de dantele, pânuri de păr, covoare, altele de mobile, mânuși etc. — Experiență îndelungată în străinătate.

„Corvineana”

de credit și de economii, Hunedoara.

CONCURS

Direcțiunea institutului de credit și economii „Corvineana” societate pe acții în Hunedoara (Vajdahunyad), publică prin această conținut pentru ocuparea postului de practicant cu un salariu anual de K 1200.

Dela reflectanți se recere ca să documente și să absolva o școală comercială superioară sau examen de maturitate.

Cererile provăzute cu atestatele în original și legalizate sunt a se înainta până la 31 mai st. n. 1914 la subsemnata direcțiune Hunedoara, la 26 Mai 1914.

DIRECȚIUNEA.

Caut

candidat de avocat

cu praxă perfectă pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Dr. Petru Groza
advocat în Deva.

Vin de deal

se capătă dela 50 litre în sus cu următoarele prețuri:

Ab din 1913 hectolitru	à . . .	44 Cor.
Siller „ „	„ „ . . .	52 „
Ab „ 1912 „ „	„ „ . . .	56 „

AURELIA DR. PETRAN

Arad str. Lázár-Vilmos Nr. 4.

candidat de avocat

la aplicare din 1 sau 15 Iunie la cancelaria advocațională cu sediul judecătoresc. — A se adresa la administrație.

(A 2150)

Băile dela Rohrbach.

Aduc la cunoștința on. public, că la 31 Maiu n. se deschide pentru sezonul viitor băile dela Rohrbach. Sub durata sezonului băilor mă voiu îngriji să ofer on. oaspoți băuturi bune. Camere frumos mobilate se pot căpăta la băi dela 80 fileri până la 2 cor. pe zi. Taxă specială pentru muzică nu se plătește.

cu binevoitorul sprijin:

JOHANN TEUTSCH.

(A 2148)

De vânzare

In Mihaileni (România) este o moară mare de foc de vândut, eventual de schimbat pentru pădure sau pământ. — Intrebări: **ZIEMIECKA, Sinăuți-de-jos, Bucovina.**

(Zi 2162)

- 1 teglă cremă americană veritabilă — — — cor. 1-50
- 1 cutie pudră americană veritabilă — — — „ 1-50
- 1 cutie săpun american veritabil — — — „ 1-
- 1 sticlă spirt petrolin Jenkey pentru păr — — — „ 2-50
- 1 sticlă apă Pyrethol Jenkey pentru gură — — — „ 1-50
- 1 sticlă pcuri americani veritabili pentru dinți — — — „ 1-
- 1 sticlă ulefu de știucă fără gust — — — „ 2-
- 1 sticlă spirt pentru reumă — — — — — „ 2-

Comenzile din provincie se execută prompt.

HARSÁNYI KÁROLY

farmacie la „Ingerul păzitor” („Örangyal”)

Budapest, VII., Zugló-utca 16. szám.

(E 1896)

STABILIMENTUL DE HIDROTERAPIE

și cură fizică-dietetică al doctorului

LAZAR POPOVICI

WIENA, XIII (Hietzing) str. Eduard Klein nrul 33.

in imediata apropiere de parcul împărătesc Schönbrunn. Po 2101

Prospecte și deslușiri gratis.

Park-sanatorium

BUDAPEST, VI, Aréna-út 84/b.

Városliget.

Desp. urologic, pentru suferinzi de boale de

rinichi — bășică

și postata.

Le 2058

Bătăturile,

scortoșenia pielii, urciorii de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosiți

„CANNABIN”

1 sticlă 1 cor., francată 1 corană 40 fil., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la preparator: Dr. E. FLESCH, farmacie la „CORDANÁ” în Győr.

5 zile în piața Béla

Renumitul circ

Grand Colosseum Horváth

cunoscut și în Arad, va sosi în Arad cu un tren special în dimineața zilei de 4 Iunie n.

Program mondial excelent

cu 18 atracțiuni.

Prima reprezentație va avea loc în 4 Iunie (Joi) seara la ora 8.

Amănunte se găsește pe afișe.

No 2163

Balsamul farmacistului **A. THIERRY**

ICH DIEN
Allein echter Balsam
aus der Schutzmittel Apotheke des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

e veritabil numai dacă are marca de scutire călugărească. Are efect excelent la boalele organelor de respirație, tuse, imbalosare, răgușală, catar de gât, boale de plămâni, lipsă de apetit, mistuire neregulată, boale holerică, influență, cărcei în stomac, etc. etc.

12 sticle mici, sau 6 sticle mari, sau 1 sticlă mare pentru călătorie 6 cor. 60 fil.

Alifia Centifolia

a farmacistului

A. THIERRY

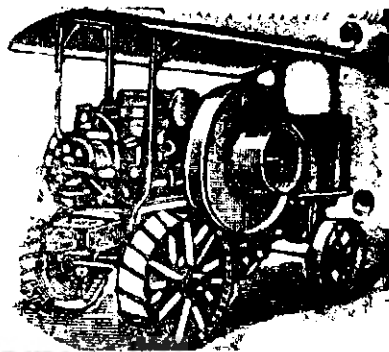
are efect excelent contra oricăror rani învechite din cancer, inflamații, aprinderi, carbunculus, pentru îndepărtarea obiectelor străine, face de prisos operațiunile dureroase, împiedecă inveninarea sângelui. 2 tegle 3 cor. 60 fil. trimițându-se banii înainte sau cu ramburs. — De vânzare în Budapesta la farmacia TÖRÖK I. precum și în cele mai de seamă farmacii din țară. In cantități mari în drogheriile: Thal-mayer & Seitz, urmașii lui Koch-melster, Radanovits Testv. Unde nu se găsește să se ceară direct dela proprietarul: Ke 2030

A. THIERRY, farmacie la „Ingerul păzitor” Pregrada (lângă Rohitsch).

La comenzi mai mari se acordă rabat considerabil!

Cele mai excelente și mai probate

Garnituri de imblătit — automobile
Sdrobitoare de piatră — automobile.
Fireze și mașini de crepat, automobile,
Motoare cu benzină, absorbitoare de gaz și cu ulei brut.

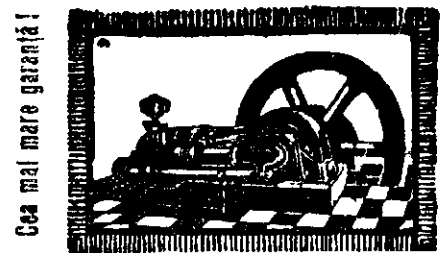
Instalațiuni pentru mori.

Pluguri cu motor, cari se pot întrebuința și pentru imblătit și pentru transportarea de greutate.

Kellner és Schanzer

BUDAPEST, Kalmán-utca nr. 3.

Cele mai bune motoare!

Cea mai mare garanție!

Condițiuni favorabile de plată!

RENUMITELE

MOTOARE DIESEL veritabile „Körting”

executate pentru a fi vertical și orizontal.

Motoare absorbitoare de gaz și benzină.

Garnituri de imblătit cu locomobile cu benzină și ulei brut. — Automobile cu benzină.

Noutate surprinzătoare!

MOTOARE CU ULEIU BRUT

cu conduct cruciș.

Gellért Ignác és Tsa

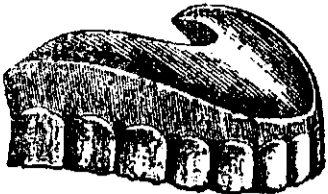
BUDAPEST, V., Koháry-utca 4.

Cereți prospect gratis. (Ke 2123)

FELICIAN PAPP

DENTIST DIPLOMAT

Șimleul-Silvaniei
(Szilágyssomlyó),
Arany János-utca 1.

Execută coroane de aur și platină, și surse complete de dinți în cauciuc și celuloid, apoi dinți artificiali fără de pod și cari nu se scot din gură, foarte potriviți pentru a putea mânca pe ei și cari înlocuiesc deplin dinții naturali. Vindecă dinți și rădăcini bolnave, execută plombare de rădăcini cu aur, platină, argint, porțelan și cu cei mai noi dinți. Stelle cari pot fi schimbate, și cari se potrivesc și la poduri cari nu se scot din gură.

Po 1802—15

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1906.

Turnătorii de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-Fabric.

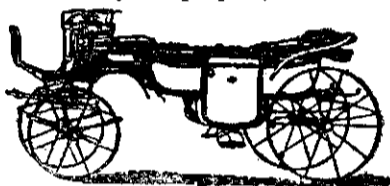
Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire **CLOPOTELE GĂURITE**, de dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu țâuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 397 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kilograme patentat după sistemul vechiu. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. — Prețuri-curente ilustrate trimis gratuit.

Prima fabrică de trăsuri, cu instalațiuni de mașini este a lui

Kovács István

Temesvár-Józsefváros, str. Fröbel nr. 58.
(Casa proprie).

Fabricant de trăsuri și autocaroserie, furnizorul postelor reg. ung. și mehanizmelor militare. — Mare depozit permanent de toffelul de trăsuri și calose noi și folosite. — Atelier de reparatură. — Atelier de făurărie, rotarie și de instruit. (No 1884)

RĂMĂȘIȚE

DE STOFE

Le 1942

cari s'au aglomerat în magazinul meu, le vând sub preț, cu o reducere colosală. Aceste rămășițe de stofe sunt suficiente pentru haine întregi p. bărbați, pantaloni, paletone, costume pentru femei, jupoane etc.

Cereți mostre de rămășițe din stofe pentru BĂRBAȚI și FEMEI.

și le veți primi gratis și franco dela:

KARL KASPER
fabrică de stofe INSBROK, 402.

Pentru sezonul de Paști și Rusali

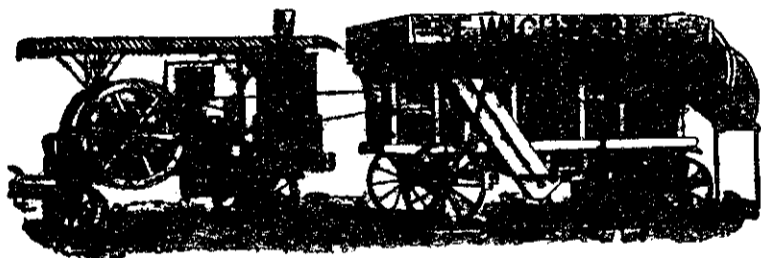
Recomand depozitul meu bogat asortat la PALM de pânză, de paie, panama, florentine ș. a. CIMP de mătăasă, șofia, șeviot și luster, ALBITURI, mansete și batiste, cravate, bretele și jachete, BRELE și pliere, PORTMONEIE și tabaciera, in chevrax, chevrett și box, MĂNUȘI de pânză, sued și ață, colorii solide, în fazon modern și clusiv fabricate de rangul prim ș. a. Borsalino, Hüskel, Coopartiva, Pichler, Bossi și Blass, Lees & Löwenstein — Lichtmann și Mandel destacare în engros și detalii dela calitate excelentă până la cea mai fină pe lângă prețuri derate și strict fixate. Rog apariția ocazională public român în deprinderea mea, semper

Cu deosebire atimă: (Ba 1914)

Joan Balint „János”

prăvălie de modă pentru domni și băieți
Timișoara-Fabric. — (Plataua orașului)

2500 de garnituri cu benzină p. îmblățit a lăsat fabrica mea în ultimii 10 ani.

Numărul lucrătorilor: în anul 1878: 20. În anul 1913: 1050. Aceste cifre garantează calitatea excelentă a motoarelor noastre cu benzină, ulei brut, motoare absorbitoare de gaz și locomobile cu vapor.

Mașini de secerat și toffelul de mașini agricole și accesorii în favorabile condițiuni de plătere. E 2062

Wichterle F., fabrică de motoare și de mașini.
Filiala în Budapesta: V., Vározi körut 43/1.

Se caută agenți!

MENZEL K. C.

fabrică de plăci pentru acoperit, — ciment de lemn, — asfalt și plăci de izolare POZSONY.

Birou în Budapesta: VII., Erzsébet-körut nr. 13.

Reprezentant: **SÁNDOR ARNOLD.**

Inf. 1696 POZSONY.

Decorat cu 25 dipl. SZOMBATHELY.

Telefon „József” 41-01.

Placă ancorată brev. e cel mai bun material de izolare al acoperitului. — Execuție de pardosire cu asfalt, acoperire și izolare.

„Ruganit”, placă de pleoale pentru acoperit fără mires.

Execută toffelul de lucrări de asfaltare, acoperire, izolare etc. cu specialitate. (E 2020)

STEFAN REGEL

măestru faur

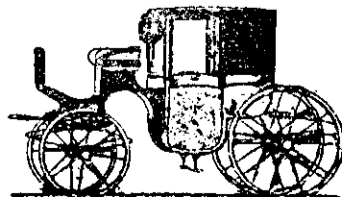
Lugoș, Str. Buziașului Nr. 30. (Casa proprie)

Ofer on. public bogatul meu magazin de toffelul de birje, drocare și toffelul de trăsuri țărănești.

CATALOG
ilustrat se trimite
gratis și franco.

(Re 1985)

Prețuri ieftine.

Lucrările de faur, reparările trăsurilor și alte lucrări în această branșă se execută în mod artistic.

Puștile de vânat Mannlicher Schönauer
sunt incontestabil cele mai bune puști cu repetiție.

K. 225. s'a atins cele mai mari pretențiuni cu Munițiune 1912. Încărcătură mai puternică. — Praf de pușcă numărul III.

Se poate comanda dela reprezentanța generală pentru Austro-Ungaria:

JOH. SPRINGERS ERBEN

k. u. k. Kammerlieferanten, WIEN, I., Graben 10.

E 2078

RADÓ GYULA

prăvălie de pardesiuri pentru dame

==== ARAD. ====

Cele mai bune și mai recunoscute croiuri de talie

precum și

cele mai moderne haine de grenadin alb, batist și pânză

Jachete scurte,
Capoate de sport,
Jachetă de mătasă,
Capoate albe,
Pardesluri pentru copii,

Haine pentru fetițe,
Halate,
Fuste,
Mantale de Lister și
Gumă

În asortiment extraordinar.

Bluze și haine de doliu

Prețuri fixe! Cluj / Central U (Ra 2152) Telefon: 238.

Desfacere de prăvălie permisă prin lege.

Din cauza închiderii prăvăliei se pun în vânzare cu prețuri foarte convenabile bijuterii de aur, argint, nestemate.

Aranjamentul se vinde ieftin.

Fa 2153

Farkas Streicher J. Arad, piața Tököly nr. 1.

Corecte (propise) pentru examene, dictando și caligrafie. 100 bucăți

Cor. 1 20. Pentru porto să se adauge separat 30 fl.

Aviz școlar — Iskolai értesítő

legat à 30 fl. bucata.

De vânzare la: „**Librăria Concordia**”, Arad, Deák-Ferencz 20.